ORTODOKSİA
Ahlakî ve dinî resale
Müdir mes'ul
MELETİOS LUKAKİS
Mahal idare
FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος Η΄—Κωνσταντινούπολις.—Αὔγουστος 1933.— Τεῦχος 92

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Οἱ ἐξηγηταὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης παρετήρησαν ὅτι εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, αἱ ὁποῖαι ἐξιστοροῦν τὰ μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου γεγονότα τοῦ Χριστιανισμοῦ, μίαν μόνον φορὰν μνημονεύεται ἡ Παναγία (κεφ. α′ ἐδ. 14). Καὶ ἑπομένως δὲν ξεύρομεν τὴν περαιτέρω ζωὴν τῆς Θεοτόκου. Νομίζω ὅτι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῶν Πράξεων εἶναι ἡ βιογραφία τῆς Παναγίας μέχρι τοῦ χρόνου τῆς Κοιμήσεως. «Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ ***προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει*****.....** σὺν Μαρίᾳ ***τῇ Μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ***». Προσευχὴ εἰς τὸ ὑπερῷον· προσευχὴ ἡ ὁποία περιστρέφει τὴν ἐσωτερικὴν ὕπαρξιν περὶ ἓν μόνον σημεῖον ὅπου συγκεντροῦνται αἱ σκέψεις, οἱ πόθοι, αἱ ὑψηλαὶ τάσεις καὶ τὰ εὐγενέστερα ἰδανικὰ διὰ νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς τὸ Ἄπειρον. Ἡ προσευχὴ ἡ εἰς τὸ ὑπερῷον ἔχει ἀναλογίας πολλὰς πρὸς τὴν προσευχὴν τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ἡ Παναγία εἰς τὸ πτωχικὸν δωμάτιον τῆς Ναζαρέτ. Ἄκρα ἡσυχία ἐπεκράτει «στὴν πενιχρὰν κατοικίαν της». Τὸ πνεῦμά της περιεφέρετο εἰς τὸν κόσμον τὸν ἀόρατον· δὲν ᾐσθάνετο πῶς εἶχε γύρω της ὑλικὸν κόσμον καὶ περιεκυκλώνετο ἀπὸ τὰ ὁρατά. Εἶχε πλέον στηθῇ εἰς τὸ εὐλογημένο ἐκεῖνο «σπιτάκι» ἡ πνευματικὴ κλῖμαξ τοῦ Ἰακὼβ ποὺ ἔφθανεν ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ Πα-

ναγία ἦτο πράγματι προκαταβολικῶς «γέφυρα ἡ μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν». Ἡ προσευχὴ ἐγίνετο ὁλονὲν περισσότερον θερμὴ καὶ περισσότερον ἀπορροφητική. Οὐδέποτε πλάσμα πεπερασμένον εἶχε κάμῃ τοιοῦτον διάλογον μὲ τὸ Ἄπειρον. Μόλις ἠκούοντο, ὡς ἀπήχησις ποὺ ἤρχετο ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της, τὰ λόγια τοῦ προφητάνακτος «ᾄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω· ***ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου*** » (=ἂς γίνῃ εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεὸν ὁ διάλογός μου). Τὰ ἄϋλα πτερὰ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, ποὺ εἰσήρχετο κατὰ τρόπον μυστηριώδη εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον προσευχῆς, προεκάλεσαν ἕνα ἐλαφρὸν θόρυβον· ἡ Παναγία μαζὶ μὲ τὸν Ἀρχάγγελον μετερσιώθη πρὸς τὸ πνευματικὸν ὑπερῷον τοῦ Ἀπείρου. Ἡ προσευχὴ δὲν διεκόπη· τοὐναντίον ἐσυνεχίσθη πνευματικώτερον καὶ θειότερον. Προσετέθη καὶ ἕνας ἄλλος διάλογος μυστηριώδης ὅπου διελαλεῖτο «τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ἡ φανέρωσις». Τὸν διάλογον ἐπεσφράγισεν ἡ Παναγία μὲ τὰς λέξεις : «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου». Τὴν κατακλεῖδα αὐτὴν τοῦ διαλόγου μᾶς τὴν ἀνέλυσεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του μὲ τὰ λόγια· «ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γεννηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς». Εὐσέβεια, ἁγνότης, προσευχή, ὑπακοὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου εἶναι τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τοῦ περιεχομένου τῆς ζωῆς τῆς Παναγίας. Μὲ αὐτὰ ἠξιώθη νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεανθρώπου. Εἰς αὐτὰ θὰ προσθέσω καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν της, τὴν μητρικήν της στοργὴν ποὺ τὴν κάμει νὰ μεσιτεύῃ διαρκῶς πρὸς τὸν Υἱόν της Χριστὸν δι' ἡμᾶς.

Ὕστερον ἀπὸ τοιαύτην ζωὴν ποὺ συνυφάνθη μὲ τὰς ὑψηλοτέρας ἀρετὰς καὶ μὲ τὰ ἁγιώτερα χαρίσματα, ἐκοιμήθη. Ἐκοιμήθη ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν δίκαιος. Τὴν ὑπερφυᾶ Κοίμησίν της προητοίμασεν ὁλόκληρος ἡ ἁγία ζωή της. Ὅποιος ζήσῃ καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν συμφώνως πρὸς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεώς του καὶ τὰ ἐντάλματα τοῦ Κυρίου τῶν ὁποίων ἡ ἀπήχησις ἀδελφώνεται μὲ τὴν ἠχὼ τῆς συνειδήσεως, ἐκεῖνος, καὶ μόνον ἐκεῖνος ἀποθνήσκει ἥσυχος, ἤρεμος, ἡγιασμένος, «ἀποθνήσκει ἐν Κυρίῳ» κατὰ τὴν εὔστοχον ἔκφρασιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Ἐκοιμήθη ἡ Παναγία καὶ ἀντὶ πάσης ἄλλης πομπῆς καὶ παρατάξεως κοσμικῆς τὴν συνώδευον οἱ χοροὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἀγγέλων. Αἱ φωναὶ τῶν δύο χορῶν, τοῦ ἐπιγείου καὶ τοῦ οὐρανίου, συνηντῶντο καὶ συνεχωνεύοντο εἰς ἕνα ᾆσμα· ἦτο ὁ ὕμνος ὁ ἐπιτάφιος τῆς Παναγίας : «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων, συναθροισθέντες ἐνθάδε, Γεθσημανῇ τῷ χωρίῳ, κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα· καὶ σὺ Υἱὲ καὶ Θεέ μου παρά-

λαβέ μου τὸ πνεῦμα». Ἡ ἁγνὴ ψυχή της ὡδηγεῖτο εἰς τὰ μυστηριώδη ὕψη τῆς Αἰωνιότητος.

Παναγία, ἐπίτρεψον καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ λάβωμεν μέρος εἰς τὴν συμφωνίαν αὐτήν. Ἂν ἡ ζωή μας δὲν μᾶς ἐπιτρέπῃ νὰ συνοδεύσωμεν χορὸν ἀγγέλων καὶ ἀποστόλων, ὁδήγησόν μας εἰς τὸ πέλαγος ἐκεῖνο τῆς θείας εὐσπλαγχνίας διὰ τὸ ὁποῖον ἔκραζεν ὁ Δαβὶδ μὲ πόνον ψυχῆς καὶ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· «ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου». Δός μας τὰς ἀΰλους πτέρυγας τοῦ προφητάνακτος (τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς καὶ πετασθήσομαι ;) διὰ νὰ σὲ ἀκολουθήσωμεν εἰς τὰ καθαρὰ ὕψη τῆς ἀΰλου μακαριότητος καὶ νὰ εἴπωμεν μὲ ὅλην μας τὴν ψυχήν· «τῶν πολεμουμένων ἡ εἰρήνη, τῶν χειμαζομένων ἡ γαλήνη, ἡ μόνη προστασία τῶν πιστῶν». Ὕψωσον τὰς ἁγνάς σου μητρικὰς χεῖρας, παρακάλεσον τὸν Υἱόν σου, νὰ μᾶς ἐνισχύῃ, ὥστε νὰ ἠμποροῦμεν νὰ προσευχώμεθα καθὼς καὶ σύ, καὶ νὰ ζῶμεν μὲ εὐλάβειαν, μὲ ἁγνότητα καὶ μὲ τελείαν ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΟΙ ΓΚΑΠΑΝΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐπεσκέφθησαν τὸ Πατριαρχεῖον ὡς εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ τὰ μέλη τοῦ Προεδρείου τῆς ἑτέρας τῶν ἐν Ἀμερικῇ μεγάλων ὁμογενῶν ὀργανώσεων, τῆς Γκάπα. Τοὺς ἐκπροσώπους τούτους τοῦ εὐσεβοῦς ἀποδήμου ποιμνίου αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία ὑπεδέχθη μετ' αἰσθημάτων καὶ ἐκδηλώσεων ἰδιαιτέρας στοργῆς καὶ χαρᾶς.

Εἶναι ἀξία πολλῆς προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως ἡ φιλοτιμία καὶ ἡ ζωτικότης τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενείας, ἡ ὁποία διὰ τοῦ δευτέρου τούτου προσκυνήματος ἐγκρίτων μελῶν αὐτῆς ἔρχεται νὰ διατρανώσῃ ἔτι ἅπαξ τὸ βάθος τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῆς πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν διὰ τὴν ἐπιβραβευθεῖσαν αὐτῇ εἰρήνην καὶ τὴν ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν τῆς Ἐκκλησίας συντελουμένην ἀνασυγκρότησιν αὐτῆς καὶ νὰ πιστοποιήσῃ τὴν ἀκραιφνῆ της ἀφοσίωσιν εἰς τὰς τιμίας παραδόσεις τῶν πατέρων.

Οἱ ἐπισκέπται ἐπιστρέφοντες οὐ μόνον θὰ συναποκομίσωσι τὴν βαθεῖαν χαρὰν ὅτι ἐπετέλεσαν ἱερὸν καθῆκον, ἀλλὰ καὶ θὰ μεταδώσωσιν εἰς τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ἀδελφούς των ὅ,τι ἐκ τοῦ σεπτοῦ Κέντρου τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἤντλησαν εἰς εὐλογίαν καὶ ἐνίσχυσιν.

* * *

Οἱ ἀφιχθέντες ἦσαν: Ὁ κ. Θ. Μαυρογορδᾶτος, ὕπατος Πρόεδρος, ὁ κ. Γ. Γάβαρης, ὕπατος Ταμίας, ἡ κ. Καλλιμάχου καὶ ὁ κ. Κ. Πάτερσον. Συνώδευεν αὐτοὺς ἐξ Ἀμερικῆς ἐκ προσώπου τοῦ ἀρχιεπισκόπου ὁ Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. Δ. Σκάρπας, ἐξ Ἀθηνῶν δὲ ὁ ἔγκριτος δημοσιογράφος κ. Μ. Ροδᾶς. Ἀφικομένους ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐχαιρέτισεν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγ. καὶ Ἱ. Συνόδου Διάκονος Ἀδαμάντιος Κασαπίδης. Κατὰ τὴν ὑποδοχὴν των ἐν τοῖς Πατριαρχείοις (19 παρόντος μηνὸς) ἐψάλη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ δοξολογία χοροστατοῦντος τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαοδικείας Δωροθέου. Ἐπηκολούθησε δεξίωσις παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, εἰς ἣν παρίσταντο καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Χαλκηδόνος Μάξιμος, Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος, Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος, Χριστουπόλεως Μελέτιος καὶ Λαοδικείας Δωρόθεος. Τοὺς προσκυνητὰς παρουσίασεν ὁ Ἀρχιμανδρίτης Δανιὴλ Σκάρπας. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐχαιρέτισε διὰ θερμῆς προσφωνήσεως, τὴν ὁποίαν, ὡς καὶ ὅσα πλήρης συγκινήσεως εἶπεν ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Μαυρογορδᾶτος, καταχωρίζομεν κατωτέρω.

Τὴν μεσημβρίαν παρεκάθησαν, πλὴν τῆς κυρίας Καλλιμάχου, εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὴν ἐπομένην ἀντεπεσκέφθη αὐτοὺς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ «Πέρα Παλάς», ἔνθα κατέλυσαν, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μητροπολίτης Λαοδικείας.

ΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΙΣΑΙ ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Πεφιλημένα ἐν Κυρίῳ τέκνα,

Μετ' ἀφάτου χαρᾶς, συγκινήσεως καὶ ἀγάπης ὑποδέχεται ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ὑμᾶς, τιμίους ἐκπροσώπους εὐσεβῶν ἀποδήμων αὐτῆς τέκνων, φιλογενεῖς ἀντιπροσώπους ὁλοκλήρου τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενείας καὶ ἐριτίμους διοικητὰς Σωματείου, τὸ ὁποῖον πάντες τιμῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν διὰ τοὺς ὑψηλούς του σκοποὺς καὶ τὰ ὡραῖά του ἔργα.

Ἐπὶ τῷ προσκυνήματι ὑμῶν τούτῳ εἰς τὴν Ἕδραν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας προσφωνοῦμεν ὑμῖν τὸ «καλῶς ὡρίσατε», ἀπευθύνομεν ὑμῖν τὸν ἐν Κυρίῳ χαιρετισμὸν καὶ τὸν ἐγκάρδιον ἀσπασμὸν καὶ ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν χαιρετίζομεν καὶ περιπτυσσόμεθα ὁλόκληρον τὸ πλήρωμα τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτῆς μέχρι τοῦ τελευταίου αὐτῆς μέλους. Ἡ εὐσέβεια τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενείας, ἡ προσήλωσίς της εἰς τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, οἱ ὡραῖοι ἀγῶνές της νὰ μείνῃ πιστὴ εἰς τὴν ἁγίαν πίστιν καὶ τὰς παραδόσεις τῶν Πατέρων, βαθύτατα συγκινοῦσι τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἥτις καὶ ἰδιαιτέρως εὔχεται ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ὀρθοδοξίας ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύῃ αὐτήν. Μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐν Ἀμερικῇ τὸ ὑμέτερον Σωματεῖον, ἡ ὑμετέρα Ὀργάνωσις, μετὰ τοῦ ὁμογενοῦς τύπου καὶ τῶν ἄλλων ἐπίσης φιλογενῶν Σωματείων ἀγωνίζεται τὸν ὡραῖον ἀγῶνα.

Παρακαλοῦμεν Ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, καὶ λοιποὶ κύριοι, ὅπως γένησθε εἰς πάντας τοὺς ἐν Ἀμερικῇ παράγοντας τῆς θρησκευτικῆς καὶ κοινοτικῆς ὑμῶν ζωῆς διερμηνεῖς τῆς εὐγνωμοσύνης ἡμῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς αὐτούς, ἰδαιτέρως δὲ εἰς τὰ μέλη τοῦ φιλογενοῦς ὑμῶν Σωματείου, εἰς ὃ ὀφείλεται καὶ τὸ εὐτύχημα ὅπερ ἔχομεν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ὑποδεχώμεθα ὑμᾶς ἐν τῷ Κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν ὁλόκληρον τὴν ἐν Ἀμερικῇ ὁμογένειαν.

Χαιρετίζοντες ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν ἅπαξ ἔτι τὴν ἐν Ἀμερικῇ ὁμογένειαν, εὐλογοῦμεν ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν ὁλόκληρον τὸ πλήρωμα τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας, εὐχόμενοι εἰς πάντας ὑμᾶς καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐν Ἀμερικῇ ὁμογένειαν ὑγείαν καὶ τὴν μεγαλειτέραν εὐτυχίαν.

Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, καὶ λοιποὶ κύριοι, ὅπως διαβιβάσητε κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ὑμῶν εἰς Ἀμερικὴν τὰς εὐλογίας καὶ εὐχὰς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εἰς ὁλόκληρον τὴν ὁμογένειαν διά τε τῆς αὐτοῦ Ἱερότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρου, τοῦ σοφοῦ καὶ τετιμημένου τούτου Ἱεράρχου καὶ Ποιμένος ὑμῶν, καὶ διὰ τοῦ ὑμετέρου φιλογενοῦς Σωματείου καὶ τοῦ ὁμογενοῦς τύπου. Νὰ διαβεβαιώσητε πάντας τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ἀγαπητοὺς ὁμογενεῖς ὅτι παρακολουθοῦμεν τοὺς ἀγῶνάς των, θαυμάζομεν τὴν ζωτικότητά των καὶ τὰς προόδους των καὶ τοὺς ἱκετεύομεν νὰ μεριμνῶσι πάντες διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοινοτικὴν εἰρήνην, ἥτις ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον καὶ ἀπαραίτητον παράγοντα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ μεγαλείου ἑκάστης κοινωνίας καὶ ἔθνους.

Μετὰ τῶν εὐχῶν τούτων καὶ τῶν πατρικῶν ἡμῶν αἰσθημάτων περαίνομεν τὸν θερμὸν ἡμῶν χαιρετισμὸν πρὸς ὑμᾶς ἐξ ὀνόματος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἀναφωνοῦμεν ἅπαξ ἔτι: Καλῶς ὡρίσατε, πεφιλημένα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Ὁ Κύριος νὰ ἐνισχύῃ, εὐλογῇ καὶ κατευθύνῃ εἰς ὁδοὺς σωτηρίας καὶ εὐτυχίας ὁλόκληρον τὸ πλήρωμα τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας.

Τοῦ Προέδρου κ. Θ. Μαυρογορδάτου.

Παναγιώτατε,

Πλέοντες εἰς ἕνα ἀπέραντον ὠκεανὸν ψυχικῶν συναισθημάτων τὴν στιγμὴν αὐτήν, ἠκούσαμεν μὲ ἄφατον συγκίνησιν καὶ εὐλάβειαν τὰ ἅγια καὶ πατρικὰ λόγια τῆς σεπτῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας. Εὐγνωμονοῦμεν τὸν Ὕψιστον, διότι ηὐδόκησεν ὅπως ἀνατεθῇ εἰς ἡμᾶς τὸ ὑψηλὸν προνόμιον νὰ εὑρισκώμεθα σήμερον ἐνώπιον τῆς κορυφῆς τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ νὰ ὑποβάλωμεν τὰ σέβη, τὸν θαυμασμόν, τὴν εὐγνωμοσύνην, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ ὑπερωκεανείου πληρώματος.

Τὴν εὐγνωμοσύνην ἀκόμη, Παναγιώτατε, διότι μᾶς ἠξίωσε νὰ δεχθῶμεν τὰς εὐλογίας καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ ἀναβαπτιζόμενοι εἰς τὴν θείαν ταύτην κολυμβήθραν νὰ ἐνισχυθῶμεν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ δυσβάτου δρόμου τῆς ξενητευμένης μας ζωῆς.

Εἴμεθα εὐτυχεῖς, διότι δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ὅτι αἱ χιλιάδες τῶν ἀποδήμων εὐλαβῶν τέκνων Αὐτῆς εἶναι πιστοὶ εἰς τὰς τιμίας παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πάντες μετὰ ζήλου ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἀκμὴν καὶ πρόοδον τῆς μερίμνῃ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὀργανωθείσης Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς.

ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΤΖΙΒΑΛΙΟΥ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Ἐκκλησία ἀπηλλάγη τῆς ταλαιπωρίας αὐτῆς, ἣν δύο ἄτομα ἐξεκόλαψαν ἐν τῇ ἐνορίᾳ Τζιβαλίου, τὴν ὁποίαν μὲ πρωτοφανῆ ἀσέβειαν καὶ ἰταμότητα ἠθέλησαν νὰ καταστήσωσι τιμάριόν των, παραλύοντες τὴν ζωτικότητα αὐτῆς καὶ ἀνατρέποντες τὸν ἠθικὸν καὶ θρησκευτικὸν ρυθμὸν αὐτῆς ἐπὶ μυκτηρισμῷ τῆς δημοσίας γνώμης καὶ συνειδήσεως.

Ἡ ***Ὀρθοδοξία*** ἐν τῷ τεύχει αὐτῆς τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐ. ἔ. ἀνέγραψε τὰ κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ζητήματος. Ὁ φάκελλος τοῦ Θεοφίλου εἶχεν ἔκτοτε παραπεμφθῇ ἐνώπιον τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου. Πλείστας κατέβαλεν ἡ Ἐκκλησία προσπαθείας πρὸς διαφώτισιν καὶ χειραγωγίαν ἀμφοτέρων καὶ παρέσχε πρὸς τοῦτο εἰς αὐτοὺς τὴν μεγαλειτέραν πίστωσιν χρόνου. Ἀτυχῶς οὐδὲν ἴσχυσεν ἵνα συνετισθῶσι. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιβληθεῖσα τῷ Θεοφίλῳ ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας ἀργία, ἥτις ὤφειλε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς αὐτὸν ὡς μέσον ἀνανήψεως καὶ σωτηρίας, ἀπέβη ἀνωφελής. Τοὐναντίον δὲ μάλιστα ἐτόλμησεν οὗτος τὰ ἀτόλμητα καί, παραβιάζων τὴν ἐπιβεβλημένην αὐτῷ ποινὴν ταύτην, ἱερούργησε τὴν 31ην λήξαντος μηνὸς Ἰουλίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου Τζιβαλίου, εἰς τὸν ὁποῖον βίᾳ ἐγκαθιδρύθη. Ἡ Ἐκκλησία προῆλθε τότε εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἐπιβαλλομένων κατ᾿ αὐτοῦ μέτρων καὶ διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως καθῄρεσε τὸν ἱερέα Θεόφιλον ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης. Ἡ ἀσέβειά του ὅμως ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε καὶ γεγυμνωμένος ἤδη οὗτος τῆς ἱερατικῆς χάριτος ἀπετόλμησε νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς Ἁγίας Τραπέζης ὡς ἱερεύς, χωρὶς νὰ εἶναι πλέον, μυκτηρίζων οὕτω τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια τῆς πίστεως ἡμῶν.

Παραλλήλως ἡ Ἐκκλησία, ἀναφερομένη εἰς τὰς σεβαστὰς τῆς Χώρας Ἀρχάς, παρέσχε τὰς ἀπαιτουμένας διαφωτίσεις, τῇ πρόφρονι δὲ συναντιλήψει αὐτῶν ἐξετοπίσθησαν ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου Τζιβαλίου οἱ δημιουργοὶ τοῦ ζητήματος καὶ ὁ ἱερὸς Ναός, ὅστις εἶχε παραμείνει κεκλεισμένος ἀπὸ τοσούτου χρόνου, παρεδόθη τῇ 10ῃ λήξαντος μηνὸς Αὐγούστου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐπαναληφθεισῶν ἐν αὐτῇ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὑπὸ τοῦ διορισθέντος νέου Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος Ἱερέως Καλλινίκου Νικολαΐδου, τέως Ἐφημερίου τῆς Ἁγίας Τριάδος Πέραν.

Τὸ γεγονὸς ἐχαιρετίσθη ὑπὸ πάντων μετ᾿ ἀνακουφίσεως καὶ βαθείας

χαρᾶς. Δι' ἐπὶ τούτῳ δὲ Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰακώβου καὶ Λαοδικείας Δωροθέου, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου τῶν Πατριαρχείων Ε. Μαυρίδου, ἐπισκεφθείσης τὴν ἔντιμον ἐνταῦθα Νομαρχίαν, ἐξεφράσθησαν πρὸς αὐτὴν καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν αἱ θερμαὶ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

Καταχωρίζομεν ὧδε τὴν ἐκδοθεῖσαν καθαιρετήριον πρᾶξιν :

Η ΠΡΑΞΙΣ ΤΗΣ ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ

ΦΩΤΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Εἴ τις πρεσβύτερος ἢ διάκονος, καταφρονήσας τοῦ ἰδίου Ἐπισκόπου, ἀφώρισεν ἑαυτὸν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ Ἐπισκόπου προσκαλεσαμένου, ἀπειθοίη καὶ μὴ βούλοιτο αὐτῷ πείθεσθαι μηδὲ ὑπακούειν, καὶ πρῶτον καὶ δεύτερον καλοῦντι, τοῦτον καθαιρεῖσθαι παντελῶς καὶ μηκέτι θεραπείας τυγχάνειν, μηδὲ δύνασθαι λαμβάνειν τὴν ἑαυτοῦ τιμήν» (Καν. Ε' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου).

Ἐπειδὴ τοίνυν τοιοῦτος ἀσεβὴς τῆς ἱερᾶς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ πειθαρχίας καταφρονητὴς κατεδείχθη καὶ ὁ ἱερεὺς Θεόφιλος Μοσχόπουλος, τέως προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς ἐνορίας Τζιβαλίου τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς·

Οὗτος γάρ, καίσει καὶ ἀποφάσει ἐγκύρῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, μετατεθεὶς τελευταίως ἀπὸ τῆς ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐνορίᾳ ἱερατικῆς θέσεως εἰς ἄλλην θέσιν ἱερατικῆς διακονίας ἐν ἑτέρᾳ ἐνορίᾳ τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς, οὐ μόνον ἠρνήθη πειθαρχῆσαι καὶ ὑπακοῦσαι εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην καὶ ἐντολὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, οὐ μόνον ἠρνήθη μεταβῆναι εἰς τὴν νέαν θέσιν αὐτοῦ καὶ ἀναλαβεῖν τὰ ἐν αὐτῇ καθήκοντα αὐτοῦ, οὐ μόνον δὲν συνεκινήθη καὶ δὲν κατενύγη ἐκ τῶν κατ' ἐπανάληψιν μακροθύμως γενομένων πρὸς αὐτὸν ὑποδείξεων καὶ συμβουλῶν, ἀλλὰ θρασυτάτην καὶ περαιτέρω ἐπιδεικνύμενος ἐπιορκίαν καὶ ἀσέβειαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἁγίαν πίστιν ἡμῶν, ποικίλα μὲν διεπράξατο ἐπὶ πολὺ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τῆς συνειδήσεως τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ λαοῦ, μετ' ἄλγους ἐπὶ μακρὸν βλέποντος οὕτως ἐκτραχηλιζόμενον τὸν ἀνάξιον τοῦτον κληρικὸν καὶ οὕτω προπηλακίζοντα τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια τῆς Ἐκκλησίας, τέλος δὲ ἔφθασε ἀσεβῆσαι καὶ καταπατῆσαι καὶ τὰ ἱερώτερα τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας ἡμῶν, ἀποπτύσας τὸν ἐπ' ἐλπίδι συγκρατήσεως καὶ σωφρονισμοῦ καὶ ἐπανόδου εἰς τὴν εὐθεῖαν ἐπιβληθέντα αὐτῷ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπιεικῶς πνευματικὸν χαλινὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἱερουργεῖν

ἀργίας καὶ ἀναφανδὸν ἀπὸ τῆς 30ῆς τοῦ λήξαντος μηνὸς Ἰουλίου ἀρξάμενος, καίπερ ὑπ' ἀργίαν ὤν, τελεῖν ἱερουργίας ἀνιέρους καὶ βεβήλους ἐν τῷ ἐν Τζιβαλίῳ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, φρίκην προκαλῶν γενικὴν τοῦ διὰ τῆς εἰς τοσοῦτον ἀσεβείας καὶ πωρώσεως χωρησάσης ἀνιέρου γνώμης καὶ διαθέσεως αὐτοῦ·

Διὰ ταῦτα, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, σκεψάμενοι ἄρτι τελειωτικῶς περὶ τοῦ ἀνοσίου τούτου κληρικοῦ, ἔγνωμεν, ἐφαρμόζοντες τὰς ἐπιβεβλημένας διατάξεις τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων (Ἀποστ. Καν. ΛΑ', Ἀντιοχ. Ε' καὶ Καρθ. ΙΑ') καθυποβαλεῖν αὐτον ἐνδίκως εἰς τὴν ποινὴν τῆς τελείας ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς ἱερωσύνης καθαιρέσεως.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀποφαινόμενοι, γράφομεν καὶ ὁρίζομεν ὅπως ὁ ὀνομασθεὶς πρώην ἱερεὺς Θεόφιλος Μοσχόπουλος, διὰ τὰς ἄνω ἐκτεθείσας ἀσεβεῖς καὶ ἀνιέρους πράξεις αὐτοῦ, ὑπάρχῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καθῃρημένος παντελῶς ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ ἐστερημένος πάσης ἱερατικῆς χάριτος καὶ ἐνεργείας καὶ ἔκβλητος καὶ ἔκπτωτος τῶν ἱερῶν θριγκίων καὶ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου καὶ γεγυμνωμένος τοῦ ἱερατικοῦ σχήματος καὶ ὀνόματος, ἁπλοῦς κοσμικὸς τοὐντεῦθεν ὢν καὶ παρὰ πάντων ὡς τοιοῦτος γνωριζόμενος καὶ ὀνομαζόμενος.

Μηδεὶς δὲ μήτε τῶν ἀπὸ τοῦ κλήρου τολμήσῃ ποτὲ συμφορέσαι αὐτῷ ἢ συνιερουργῆσαι, μήτε τῶν λαϊκῶν τις ὡς ἱερέα καὶ κληρικὸν δέξηται ἢ τιμήσῃ ἢ τὴν ἀνίερον αὐτοῦ ἀσπάσηται δεξιὰν καὶ εὐλογίαν παρ' αὐτοῦ ζητήσῃ ἢ ὡς ἱερεῖ καὶ κληρικῷ συμπράξῃ αὐτῷ, ἐν βαρεῖ ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ Κυρίου Παντοκράτορος.

Ἐν ἔτει ͵αϡλγ', κατὰ μῆνα Αὔγουστον (γ') Ἐπινεμήσεως Α'.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ***Φώτιος*** ἀποφαίνεται.

† ὁ Καισαρείας ***Καλλίνικος***
† ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***
† ὁ Δέρκων ***Ἰωακείμ***
† ὁ Προύσης ***Νικόδημος***
† ὁ Πριγκηπονήσων ***Θωμᾶς***
† ὁ Σάρδεων καὶ Πισιδίας ***Γερμανὸς***
† ὁ Ἴμβρου καὶ Τενέδου ***Ἰάκωβος***
† ὁ Θεοδωρουπόλεως ***Λεόντιος***
† ὁ Εἰρηνουπόλεως ***Κωνσταντῖνος***
† ὁ Χριστουπόλεως ***Μελέτιος***
† ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος.***

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

ΑΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΕΝ ΚΑΡΘΑΓΕΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 173).

Τὸ 419 συνήρχετο ἐν Καρθαγένη μεγάλη Σύνοδος τῆς **Ἀνθυπατικῆς Ἀφρικῆς** παρόντων 217 ἐπισκόπων, ἐκπροσωπούντων ἑκατοντάδας ἑτέρων ἀπόντων, προεδρεύοντος τοῦ Καρθαγένης Αὐρηλίου, παρόντος τοῦ Ἱεροῦ Αὐγουστίνου καὶ τριῶν Τοποτηρητῶν τοῦ Πάπα Ζωσίμου, καθ' ὅσον οἱ ἐν τῇ Λατνικῇ Ἀνθυπατικῇ Ἀφρικῇ διετέλουν εἰς στενὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης ὡς τῆς μόνης ἐν τῇ Δύσει Ἀποστολικῆς Ἕδρας καὶ δὲν ἔχει τις νὰ ἀναδιφήσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδου ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τούτου.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀνθυπατικῆς Ἀφρικῆς διεκρίνετο μεταξὺ ἁπασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ἀνελλιπῆ ἐτησίαν συγκρότησιν τῆς Τοπικῆς ἐν αὐτῇ Συνόδου. Ὁ δὲ Τερτυλλιανός, (Βλέπε De praescript. Hæreticorum) ὁμιλῶν περὶ τῶν Ἀποστολικῶν Ἐκκλησιῶν, ὧν τὸ μέγα κῦρος ὡς θεματοφυλάκων τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως καὶ ἀρχετύπων τῆς πίστεως ἐξαίρει καὶ ἐπικαλεῖται, καὶ ἀναφέρων τὴν Κόρινθον ἐν Ἀχαΐᾳ, τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τοὺς Φιλίππους ἐν Μακεδονίᾳ, τὴν Ἔφεσον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐπάγει: *«ἐὰν δὲ εὕρησαι παρὰ τῇ Ἰταλίᾳ ἔχεις τὴν Ρώμην ὅθεν καὶ ἡμεῖς πρόχειρον ἔχομεν τὸ κῦρος»*· καὶ ἐξακολουθεῖ ἐξυμνῶν τὴν Ρώμην τὴν καθαγιασθεῖσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἰωάννου. «Si autem Italiæ adjaces habes Romam unde nobis quoque auctoritas presto est».

Ἀφοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Συνόδου ἀνεγνώσθησαν τὸ σύμβολον καὶ οἱ κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ διεπιστώθη ὅτι τὰ ἐν Ἀφρικῇ ἀντίγραφα ἦσαν ἀπαράλλακτα πρὸς τὰ πρωτότυπα ἐνεκρίθη διὰ

τοῦ πρώτου κανόνος ὅτι πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τῆς παρούσης Συνόδου αἱ συμφωνοῦσαι πρὸς τὰ ἐν Νικαίᾳ ἀποφασισθέντα θὰ ἔμενον βέβαιαι καὶ ἀπαρασάλευτα. Οἱ Ἀφρικανοὶ δηλαδή, γινώσκοντες καλῶς τοὺς ἐν Ρώμῃ, ἐλάμβανον τὰ προφυλακτικὰ μέτρα των, τὰ δὲ γεγονότα ἀπέδειξαν πόσον εἶχον δίκαιον.

Αἴφνης ἐν τῇ Συνόδῳ ἐξειλίχθη σκηνὴ νοστιμωτάτη, ἀλλ' ἥκιστα τιμητικὴ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Ρώμης. Ἀπιάριός τις πρεσβύτερος τῆς ἐπαρχίας Σήκκης καταδικασθεὶς ἐν Ἀφρικῇ εἶχε προσφύγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ρώμης καὶ ἐκεῖ ἀθωωθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάπα Ζωσίμου εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀφρικὴν μετὰ τῶν Τοποτηρητῶν τοῦ Πάπα καὶ ἐζήτει τὴν ἀποκατάστασίν του. Ἡ Σύνοδος κατεξανέστη· καὶ ὁ μὲν Ἀπιάριος ὑποβληθεὶς εἰς ἀνάκρισιν παρὰ τὰς παρελκύσεις καὶ ὑπεκφυγὰς τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πάπα Ἐπισκόπου Φαυστίνου ἀνωμολόγησεν ἑαυτὸν ἔνοχον καὶ οὕτως ἐγελοιοποιήθη ὁ Πάπας Ζώσιμος καὶ ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασίς του. Τότε οἱ Πατέρες τῆς Συνόδου πιέσαντες τὸν Φαυστῖνον ἐξηνάγκασαν νὰ παρουσιάσῃ τὸ γραπτὸν ***ἐνταλτήριον*** τοῦ Πάπα, οὗτινος ἀναγνωσθέντος ἐγνώσθη ὅτι ὁ Πάπας ἠξίου νὰ ἔχωσιν οἱ καταδικαζόμενοι παρὰ τῶν ἐν Ἀφρικῇ Συνόδων Ἐπίσκοποι τὸ ***ἔκκλητον*** πρὸς αὐτόν, πρὸς δὲ ν' ἀναμιγνύηται εἰς τὰς δίκας τῶν Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων ἀποστέλλων ***ἐκ τοῦ πλευροῦ αὐτοῦ*** ἀντιπροσώπους. Ταῦτα δὲ ἠξίου διότι ***ἡ πρώτη ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶχεν ἀναγνωρίσῃ αὐτῷ τοιαῦτα δικαιώματα.*** (1)

Οἱ Πατέρες τῆς Συνόδου ἔμειναν κατάπληκτοι· ἀναφυλλίζουσι τοὺς κανόνας τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου καὶ δὲν εὑρίσκουσι τίποτε τὸ σχετικόν. Τί ποιητέον; Προσφεύγουσι τότε εἰς ἓν ἡρωϊκὸν φάρμακον. Ἀποφασίζουν νὰ ζητήσουν δι' ἀπεσταλμένων ἐκ Κων/πόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας αὐθεντικὰ κείμενα τῶν πρακτικῶν καὶ τῶν κανόνων τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. Ἐν τῷ μεταξὺ γράφουν πρὸς τὸν διάδοχον τοῦ Ζωσίμου Βονιφάτιον εὐλαβῆ μὲν κατὰ τύπους αὐστηρὰν δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἐπιστολὴν ἐν ᾗ ἀνακοινοῦντες τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν παραθέτουσιν ὅτι τὸ ζήτημα ἀναβάλλεται μέχρι τῆς λήψεως τῶν αὐθεντικῶν κειμένων τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου· καὶ ἂν μὲν αἱ διατάξεις τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου ἀναγνωρίζουν τὰς ἀξιώσεις τοῦ Πάπα καὶ ἀπεδέχθησαν ταύτας αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἰταλίας, θὰ συμμορφωθῶσι καὶ αὐτοί, ἄλλως δὲν θ' ἀνεχθῶσι τὸν τύπον τοῦτον. Λέγοντες δὲ Ἐκκλησίας τῆς Ἰταλίας ἠννόουν προδήλως τὰς ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τῆς Ρώμης Ἐκκλησίας Μεδιολάνων, Ἀκυληΐας καὶ Ραβέννης. Τὸν Μεδιολάνων μάλιστα ανα-

(1) Οἱ Ἐπίσκοποι Ρώμης μὴ ἀποτολμῶντες εἰσέτι νὰ ὑποστηρίζωσι τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν ὡς ***θείῳ δικαίῳ*** προερχομένας ἐζήτουν νὰ τὰς φορτώσουν προφανῶς εἰς βάρος τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

φέρουσιν ἀλλαχοῦ τῶν πρακτικῶν ὡς ἰσότιμον τοῦ Ρώμης. Παρακαλοῦσι δ' ἐν τέλει τὸν Πάπαν νὰ εὐεργετήσῃ καὶ αὐτὸς ἁπάσας τὰς Δυτικὰς Ἐκκλησίας, μεριμνῶν νὰ προμηθεύσῃ αὐτοῖς αὐθεντικὰ κείμενα τῆς ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ εἰρωνεία εἶναι προφανής.

Τί ἔπρεπε νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Πάπας Βονιφάτιος εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην; Ὅ,τι ἐγράψαμεν καὶ προηγουμένως, δηλαδή· «Τί κάθεσθε καὶ μοῦ ψάλλετε περὶ κανόνων Ἀφρικανοὶ ἅγιοι». «Σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν». «Ἰδοὺ οἱ θείῳ δικαίῳ κανονικοὶ τίτλοι μου». Ἀλλὰ τὸ θείῳ δικαίῳ πρωτεῖον τῶν Παπῶν ἐκυοφορεῖτο μὲν ἐν Ρώμῃ, δὲν εἶχεν ὅμως εἰσέτι ἴδῃ τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ Βονιφάτιος ἀκκὴν ἐγένετο σιωπῇ.

Ἔφθασαν ἐπὶ τέλους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας τὰ αὐθεντικὰ κείμενα τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου. Φυσικὰ οὐδὲν περὶ τῶν ἀξιώσεων τῶν Παπῶν περιεῖχον καὶ ἀπεδείχθη οὕτως ὅτι ὁ Πάπας εἶχε παρουσιάσει αὐτοῖς ὑποβολιμαῖα καὶ νόθα ἔγγραφα. Τότε ἡ ἀγανάκτησις τῆς Συνόδου ἐξέσπασε πλέον καὶ γράφει αὕτη μακρὰν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Διάδοχον τοῦ Βονιφατίου Κελεστῖνον συνοψιζομένην ἐν τοῖς ἀκολούθοις. Ἐκθέτουσιν ἐν πρώτοις διὰ μακρῶν τὰ τοῦ ζητήματος τοῦ πρεσβυτέρου Ἀπιαρίου, ὁμολογήσαντος τὴν ἐνοχήν του καὶ γελωτοποιηθείσης οὕτω τῆς ἐν Ρώμῃ ἐκδοθείσης ὑπὲρ αὐτοῦ ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως. Καταγγέλλεται ἡ ἀνάρμοστος διαγωγὴ τοῦ Παπικοῦ Τοποτηρητοῦ Φαυστίνου τόσον ἐν τῷ ζητήματι τοῦ Ἀπιαρίου εἰς ὃ ἀπεδείχθη οὐχὶ δικαστὴς ἀμερόληπτος ἀλλὰ πάτρων καὶ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, ὅσον καὶ διὰ τὴν βάναυσον πρὸς πᾶσαν τὴν Σύνοδον συμπεριφοράν του πρὸς ἣν «***μεγάλως ἀντέστη διαφόρους ὕβρεις ἐπιφέρων ὡσανεὶ τὰ πριβιλέγια*** (Προνόμια οὐχὶ δίκαια) ***τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας διεκδικῶν***»· εἶτα εἰσερχόμενοι οἱ Πατέρες εἰς τὴν οὐσίαν ἀνακαλοῦσι τὸν Πάπαν εἰς τὴν τάξιν καὶ τὴν τήρησιν τῶν Κανονικῶν διατάξεων, καθ' ἃς αἱ δίκαι τῶν κληρικῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν Ἐπισκόπων δέον νὰ περατῶνται ἐνώπιον τῶν οἰκείων Μητροπολιτῶν (ἐννοοῦσι προδήλως τὸν β΄ κανόνα τῆς Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Οὐδεὶς δὲ ὅρος τῶν Πατέρων ἀπαγορεύει τοῦτο τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀφρικῆς, «εἰ μὴ ἄρα τίς ἐστιν —ἐπάγουσιν— ὅστις πιστεύσῃ ἑνὶ ᾧτινι δήποτε δύνασθαι τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐμπνεῦσαι τῆς κρίσεως τὴν δικαιοσύνην, τοῖς δὲ ἀναριθμήτοις εἰς Σύνοδον συνηθροισμένοις ἱερεῦσιν ἀρνεῖσθαι;........ περὶ γὰρ τοῦ τινὰς ὡσανεὶ ἐκ τοῦ πλευροῦ τῆς σῆς Ἁγιωσύνης πέμπεσθαι οὐδεμιᾷ τῶν Πατέρων Συνόδῳ ὁρισθὲν εὑρίσκομεν. Ἐπειδὴ ὅπερ πάλαι διὰ τοῦ αὐτοῦ συνεπισκόπου ἡμῶν Φαυστίνου ὡσανεὶ ἐκ μέρους τῆς ἐν Νικαίᾳ Συ-

νόδου αὐτόθεν ἀπέσταλτο, ἐν ταῖς ἀληθεστέραις ἀπογραφαῖς τῆς ἐν Νικαίᾳ........ τοιοῦτό τί ποτε οὐκ ἠδυνήθημεν εὑρεῖν».

Καὶ μετὰ τοὺς κολαφισμοὺς τούτους καὶ τὴν ἐπὶ παραχαράξει καὶ πλαστογραφήσει τῶν Κανόνων μομφὴν ἐπακολουθεῖ τὸ μαστίγωμα. «Ἐκβιαστὰς τοίνυν κληρικοὺς ἡμῶν τινων αἰτούντων μὴ θέλετε ἀποστέλλειν μηδὲν παραχωρεῖν ΙΝΑ ΜΗ ΤΟΝ ΚΑΠΝΩΔΗ ΤΥΦΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΔΟΞΩΜΕΝ ΕΙΣΑΓΕΙΝ ΤῊ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙᾼ, ***ἥτις τὸ φῶς τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν ἡμέραν τοῖς τὸν Θεὸν ἰδεῖν ἐπιθυμοῦσι προσφέρει».*** Ἔλεγον δηλαδὴ οἱ Ἀφρικανοὶ Ἐπίσκοποι πρὸς τὸν Πάπαν.

Α΄) Σὲ ἀνακαλοῦμεν εἰς τὴν τάξιν καὶ εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἀληθῶν κανόνων τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, οὓς μᾶς ἀπέστειλας πλαστογραφημένους καὶ καθ᾽ οὓς αἱ δίκαι τῶν κληρικῶν περατοῦνται ἐνώπιον τῶν Μητροπολιτικῶν Δικαστηρίων.

Β΄) Οὐδεὶς κανὼν ἀπαγορεύει τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τούτου τῇ ἐν Ἀφρικῇ Ἐκκλησίᾳ· πρέπει δὲ νὰ εἶναί τις τελείως ἀπονενοημένος, ὥστε νὰ φαντάζηται ὅτι ὁ Θεὸς φωτίζει μόνον αὐτὸν εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ οὐχὶ τοὺς πολυπληθεῖς ἐν Συνόδῳ Πατέρας.

Γ΄) Ἐκ τῶν αὐθεντικῶν ἀντιγράφων τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου ἅπερ ἐκομίσαμεν ἐκ Κων/πόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας, ἐξηλέγξαμεν ὅτι ἀπεπειράθης νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃς ἀποστείλας ἀντίγραφα παραπεποιημένα καὶ νόθα.

Δ΄) Ὀφείλεις ν᾽ ἀπόσχῃς ἀπὸ τοῦ νὰ στέλλῃς ἀντιπροσώπους σου εἰς εἰς τὰς δίκας κληρικῶν ἢ νὰ δέχησαι ἐφέσεις των διότι οὐδεὶς κανὼν σοὶ παρέχει τοιοῦτον δικαίωμα.

Ε΄) Διὰ τῶν ἀλαζονικῶν ἀξιώσεών σου ἀποπειρᾶσαι νὰ μεταφυτεύσῃς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν καπνώδη τύφον τοῦ Κόσμου, τὰς αὐταρχικὰς παραδόσεις τῆς εἰδωλολατρικῆς Ρώμης ἀντὶ τῆς βασιλευούσης ἐν αὐτῇ κατὰ Θεὸν ταπεινοφροσύνης καὶ ἁπλότητος.

Τί ἀπήντησεν εἰς ταῦτα ὁ πάπας Κελεστῖνος ἐξ ὧν συνήγετο ἀριδήλως ὅτι οὐχὶ τὰ σοφίσματα καὶ τὰς Ρωμαϊκὰς πλαστογραφίας, ἀλλὰ τοὺς ἀληθεῖς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ἐθεώρουν οἱ Ἀφρικανοὶ Ἐπίσκοποι ὡς τὸν μόνον ἰσχύοντα παρ᾽ αὐτοῖς νόμον, καὶ εἰς τούτους κατὰ φυσικὴν συνέπειαν ὑποτασσόμενοι ἀπέρριπτον ἀδιστάκτως πᾶσαν παπικὴν ἀξίωσιν μὴ στηριζομένην ἐπὶ Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας ; (1) Καὶ μεταξὺ τῶν ὑπογραψάντων τὴν δήλωσιν ταύτην κατελέγετο καὶ ὁ μέγιστος τῶν Δυτικῶν Πατέρων, ὁ ἱ. Αὐγουστῖνος.

---

(1) Διότι τὸ οὐσιῶδες ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἦτο τί ἠξίουν οἱ ἐν Ρώμῃ, ἀλλὰ τίνα δίκαια ἀνεγνώριζε τῇ Ρώμῃ ἡ καθόλου Ἐκκλησία.

Τί ἀπήντησε λοιπὸν εἰς τοὺς Ἀφρικανοὺς ὁ Κελεστῖνος; Ἐὰν σήμερον ὁ Πάπας Πῖος ὁ ΙΑ´ ἐλάμβανε τοιαύτας δηλώσεις ἐκ μέρους Ἐπισκόπων τινῶν τῆς Γαλλίας ἢ Ἱσπανίας θὰ ἐδίσταζε ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν μόνην στιγμὴν νὰ τοὺς καθαιρέσῃ καὶ ἀποκόψῃ τῆς Ἐκκλησίας του; ἀλλ' ὁ Κελεστῖνος ἀντιληφθεὶς πάντως «ὅτι ἔπασχεν ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος», κατὰ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ ὅτι τὸ λατινικὸν λόγιον «audaces fortuna juvat (ἡ τύχη βοηθεῖ τοὺς τολμητίας) δὲν εὐδοκιμεῖ πάντοτε, κατέπιεν ἐν σιγῇ τὸ πικρὸν καταπότιον, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ καὶ τὸ ψυχικὸν σθένος νὰ παραιτηθῇ τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεών του. «Qui tacet consentire videtur», «ὁ σιγῶν συγκατατίθεσθαι δοκεῖ» διδάσκει τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον. Οἱ δὲ Ἀφρικανοὶ Συνοδικοὶ προβαίνοντες περαιτέρω ἀπηγόρευσαν διὰ τῶν Κανόνων των 28, 36, 105 καὶ 134 τὰς ἐφέσεις κληρικῶν εἰς Ρώμην, διὰ τοῦ Κανόνος 46 τὸν εἰδωλολατρικὸν τίτλον «Summus Pontifex» ὅν τινα εἶχεν ἤδη χλευάσῃ ὁ Τερτυλλιανός, φέρουσι δὲ ἄχρι τοῦδε οἱ Ἐπίσκοποι Ρώμης, καὶ διὰ τοῦ Κανόνος 103, θεωροῦντες ἰσοτίμους ὡς ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων τοὺς Ἐπισκόπους Ρώμης καὶ Ἀλεξανδρείας, διατελοῦντας τότε ἐν διαστάσει πρὸς ἀλλήλους, προτρέπουσιν ἀμφοτέρας τὰς Ἐκκλησίας εἰς εἰρήνην πρὸς ἀλλήλας καὶ ὁμόνοιαν· καθὰ δὲ ἐκ τῆς τρίτης πράξεως τῶν Πρακτικῶν πιστοῦται, ἡ Ρώμη καὶ τὰ Μεδιόλανα ἦσαν αὐτοτελεῖς καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων Ἐκκλησίαι. (1) Καὶ τοιουτοτρότρόπως κατερρακώθησαν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα καὶ διὰ τοῦ πανηγυρικωτέρου τρόπου αἱ περὶ Πρωτείων ἀξιώσεις τῶν παπῶν καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ Δύσει εἰς ἣν ἀνῆκεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀνθυπατικῆς Ἀφρικῆς. (2)

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Αἱ ἐπιστολαὶ τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου, τῆς ὁποίας τοὺς κανόνας ἐπε-

(1) Ὁ συγγραφεὺς τῶν Eglises Orientales ἐπωφελούμενος τὴν κατὰ τοῦ Νεστοριανισμοῦ σύμπραξιν τοῦ Ἀλεξανδρείας Κυρίλλου καὶ τοῦ πάπα Κελεστίνου πειρᾶται νὰ εἰσηγηθῇ ὅτι ἐπὶ ἕνα αἰῶνα (τὸν Ε´ βέβαια) οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Ἀλεξανδρείας ἦσαν οἱονεὶ Ἐπίτροποι τῶν Παπῶν Ρώμης.

Τὸ ἀσύστατον τῆς νέας ταύτης μυθοπλαστίας ἐλέγχεται πρὸς τοῖς λοιποῖς καὶ ἐκ τοῦ ΡΑ´ κανόνος τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου ἐξ οὗ προκύπτουσιν αἱ μὴ ἀγαθαὶ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀπόλυτος μεταξὺ αὐτῶν ἰσότης. Πάντα δὲ τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐν Καρθαγένῃ Σύνοδον ἅπερ ἀνεφέραμεν βλέπε ἐν Συντάγματι Ράλλη καὶ Ποτλῆ τόμ. Γ´.

(2) Σημειωτέον ὅτι ἡ φράσις τοῦ ἀπολυταρχικοῦ δεσποτισμοῦ ἥντινα χρῆται ὁ συγγραφεὺς τοῦ Eglises Orientales εἶναι οὐχὶ ὅτι οἱ Πάπαι ἐποίμαινον **ἀλλ' ὅτι ἐκυβέρνων ὡς ἀδιαφιλονείκητοι κυρίαρχοι τὴν Ἐκκλησίαν.** Τῦφος κοσμικῆς ἐξουσίας.

κύρωσαν αἱ κατόπιν Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, αἱ τοσοῦτον στηλιτευτικαὶ καὶ ταπεινωτικαὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, κεῖνται ἐν τέλει τῶν κανόνων τῆς αὐτῆς Συνόδου. Καὶ ταῦτα συνέβαινον κατὰ τὰ ἔτη 419—424, πέντε, ἕξ δηλαδὴ ἔτη πρὸ τοῦ 429, καθ' ὃ ἔτος ὁ συγγραφεὺς τῶν Eglises Orientales βεβαιοῖ ὅτι οἱ Πάπαι ἐκυβέρνων ὡς ἀδιαφιλονείκητοι κυρίαρχοι τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Sic itur ad astra ἔψαλλεν ὁ Βιργίλιος.

Ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὅμως θὰ εὑρεθῶμεν ἐνώπιον οὐχὶ πλέον παραποιήσεως ἐγγράφων—παραποιεῖ δὲ τίτλους ὁ στερούμενος γνησίων τοιούτων—ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς χαλκεύσεως τοιούτων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐργατῶν καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν πάντοτε σκοπόν.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ
ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Η ΟΞΦΟΡΔΕΙΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΡΙΤΟΥΑΛΙΣΜΟΣ)

(1851—1892)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Γ'. *Ἡ τελετοφιλία* (Ritualism)

Ὅπως τὸ Ritual (ἀπὸ τοῦ rite) σημαῖνον κατ' ἀρχὰς τὰς συνοδευούσας τὴν ἱεροτελεστίαν λέξεις ἔφθασε νὰ σημαίνῃ καὶ τὴν ἱεροτελεστίαν αὐτήν, οὕτω κατ' ἐπέκτασιν Ritualist ἐκλήθη ὁ συνδέων ἀμφότερα ἐπὶ τὸ αὐτὸ τ. ἔ. τὸ τελετόφιλον καὶ τὴν διακόσμησιν, ἰδίᾳ τὴν τῶν ἀμφίων τοῦ λειτουργοῦ, καὶ Ritualism ἡ τάσις πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ ἐπικράτησιν αὐτῶν ἐν τῷ Ναῷ. Καὶ ὁ ἑλληνικὸς ἑπομένως ὅρος «τελετοφιλία» μόνον κατ' ἐπέκτασιν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὡς περικλείων ἀμφότερα. Ἡ τάσις αὕτη ἀνεπτύχθη κυρίως κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1857 καὶ ἐφεξῆς διάστημα, ὅτε ὁ τόνος τόσον ἐν τῷ πνεύματι τοῦ λαοῦ, ὅσον καὶ ἐν τῷ τοῦ λειτουργοῦ βαθμηδὸν μετηνέχθη ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ νοήματος εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν. Ἐνῷ ἐν ἀρχῇ τῆς περιόδου ταύτης Τρακταριανὸς ἢ Πουσεΐτης ἐθεωρεῖτο ὁ πιστεύων εἰς τὴν θείαν ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀποστολικὴν διαδοχὴν τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, ληγούσης ταύτης, τοιοῦτος ἐλογίζετο ὁ περιβαλλόμενος ποικιλόχρουν ἐπιτραχήλιον ἢ ἄμφια καὶ ὁ ἀνάπτων κηρία ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας.

Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ὀξφορδείου Κινήσεως δὲν δύνανται νὰ κληθῶσι κυρίως εἰπεῖν τελετόφιλοι. Οὕτως ὁ Froude ἀπέφευγε πᾶν εἶδος ἐξωτερικῆς ἐπιδείξεως, αὐτὸς δὲ ὁ Pusey ἔφερεν ἁπλοῦν μέλαν ἐπιτραχήλιον ἐπὶ λευκοῦ χιτῶνος (surplice). Ὅτε δὲ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ ἐν τῇ καθηγεσίᾳ τῆς Ἑβραϊκῆς προὐκάλεσε τὴν ὑποψίαν τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ὀξφόρδης, διότι εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἐπιτραχηλίου αὐτοῦ ἐπέθηκε μικροὺς σταυρούς, ὁ Pusey ἀπαντῶν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον εἶπεν ὅτι καίτοι ἡ τοιαύτη διακόσμησις διὰ

σταυρῶν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὑπὸ τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Εὐχολογίου, ἐν τούτοις ἀπησχολημένοι αὐτοὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ ἐνδιατρίβωσι περὶ ἐνδύματα. Ὁ Newman ἐτήρει διάφορόν πως στάσιν ἐν τούτῳ, καθόσον ὡς Προϊστάμενος δύο ἐνοριῶν ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἐφαρμόζῃ τελετουργικόν τι, ἀλλὰ δὲν ἀπέδιδε μεγάλην σπουδαιότητα εἰς τὰ **ἐξωτερικά.** Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι ἀνεγίνωσκε τὰς εὐχὰς πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἐστραμμένος πρὸς Ἀνατολάς, ἐτοποθέτησε σταυρὸν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐχρησιμοποίει τράπεζαν Προθέσεως, συνώδευε τὴν καθαγίασιν τῶν τιμίων δώρων δι' ὑποκλίσεων καὶ ἐπέτρεπεν ἵνα ὁ διάκονος φέρῃ τὸ ὡραρίου θέσιν ἐπέχον ἐπιτραχήλιον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ αὐτοῦ ὤμου. Ἀλλ' ὅπως ὑπῆρχε παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τῆς Κινήσεως Ρωμανίζουσα μερίς, οὕτως ὑπῆρχε καὶ τελετόφιλος, ἀρχηγὸς τῆς ὁποίας ἦτο ὁ Bloxam, ἐνῷ ὁ Ward κατεῖχε μέσην τινὰ θέσιν μεταξὺ τῶν πρώτων Τρακταριανῶν, οἵτινες ἐθεώρουν τὸ τελετουργικὸν λεπτομέρειαν ἥκιστα σπουδαίαν, καὶ τῶν περὶ τὸν Bloxam θεωρούντων αὐτὸ ὡς καθ' ἑαυτὸ ἀναγκαῖον. Ὁ Ward ἐφρόνει ὅτι τὸ τελετουργικὸν ἦτο χρήσιμον μόνον εἰς τοὺς πτωχούς, διότι διὰ τῆς ἐντυπώσεως ἣν παρῆγεν ἐπὶ τοῦ πνεύματος αὐτῶν συνετέλει εἰς τὴν οἰκείωσιν τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Πρῶτος ἐκ τῶν πιστῶν εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν παραμεινάντων ὀπαδῶν τῆς Κινήσεως, ὅστις τὸ τελετουργικὸν ἀνεκήρυξε σπουδαῖον καὶ ἀπαραίτητον μέρος τῆς θείας λατρείας, ὑπῆρξεν ὁ John Mason Neale τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Cambridge ὅστις τῷ 1836 ἠσπάσθη τὰς ἀρχὰς τῆς Κινήσεως καὶ ἔγραφε περὶ τῶν φυλλαδίων ὅτι «ἐφ' ὅσον ἀνέγνω αὐτὰ — καὶ ἀνέγνω σχεδὸν ὅλα—συμφωνεῖ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς αὐτά». Εἰς ὅ,τι μόνον διεφώνει πρὸς τοὺς Τρακταριανοὺς ἦτο ὅτι οὗτοι παρέλειψαν μίαν σπουδαίαν ἀρχὴν τ. ἔ. τὴν ἐπίδρασιν τῶν αἰσθητικῶν, νοῶν ὑπὸ ταῦτα τὰ ὑπὸ τοῦ Newman κληθέντα ἐξωτερικὰ τ. ἔ. τελετουργικόν, διακοσμητικά, ἄμφια κτλ. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ Neale ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἄλλων φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Cambridge συνέστησαν τῷ 1839 Ἑταιρείαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Cambridge Camden society, ἥτις τῷ 1841 ἐξέδωκε καὶ περιοδικὸν καλούμενον Ecclesiologist. Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας ἦτο ὅπως ἀσχοληθῇ πρὸς ἄλλοις περὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ Συμβολισμοῦ, τὴν ἀρχὴν τῆς διαρρυθμίσεως τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν Ναόν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν καὶ ὅλας τὰς διακοσμητικὰς τέχνας, αἵτινες δύνανται νὰ ἀποβῶσιν ἐξυπηρετικαὶ τῆς θρησκείας. Ἡ Ἑταιρεία μετονομασθεῖσα «Ἐκκλησιολογικὴ Ἑταιρεία» τῷ 1846 μετήνεγκε τὴν ἕδραν αὐτῆς εἰς τὸ Λονδῖνον. Παρὰ τὸν Neale δέον νὰ μνημονευθῇ ὁ John Fuller Russel, ὡσαύτως τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Cambridge, ὅστις ἔγραψε φυλλάδιον ἐν ᾧ ἐπραγματεύθη «τὴν περὶ διακοσμήσεων διάταξιν» τοῦ Εὐχολο-

γίου καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου Walworth μέτριόν τι τελετουργικόν, ἐνῷ φίλοι αὐτοῦ ἐχώρησαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ διακοσμήσωσι χῶρόν τινα διὰ μελανῶν παραπετασμάτων ἐν καιρῷ τῆς Νηστείας καὶ προὐκάλεσαν τὰς διαμαρτυρίας τοῦ Pusey. Ἐπηρεασθέντες ὑπὸ τῶν Φυλλαδίων οἱ Ἐπίσκοποι τοῦ Exeter Phillpotts καὶ τοῦ Λονδίνου Blomfield ὁ μὲν τῷ 1840, ὁ δὲ τῷ 1842 διέταξαν ὅπως ὁ κλῆρος συμμορφωθῇ πρὸς τὴν σχετικὴν Διάταξιν καὶ ἰδίᾳ ὅπως φέρῃ λευκὸν χιτῶνα ἀνερχόμενος εἰς τὸν ἄμβωνα ἵνα κηρύξῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Οἱ νεωτερισμοὶ οὗτοι προὐκάλεσαν τοιαύτην ἐξέγερσιν τοῦ ὄχλου καὶ τοιαύτας ταραχὰς ἐν τοῖς Ναοῖς κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀκολουθίας, ὥστε ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Exeter ἠναγκάσθη ν' ἀνακαλέσῃ τὴν διαταγήν· ἐν Λονδίνῳ δὲ παρήκουσαν εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν διαταγὴν οἱ εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν μερίδα ἀνήκοντες κληρικοί, οἱ δὲ ὑπακούσαντες ἀπεδοκιμάσθησαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Παρὰ ταῦτα ὅμως ὁ πόθος πρὸς τὸ τελετουργικὸν ἐξηπλοῦτο ὁλονέν. Οὕτως ὁ Neale, γενόμενος διευθυντὴς τοῦ Sackville College East Grinstead ἐτοποθέτησεν ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ αὐτοῦ λιθίνην ἁγίαν Τράπεζαν καὶ εἰσήγαγεν ὕμνους καὶ ἑορτὰς ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος προκαλέσας τὴν μῆνιν τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Chichester, ὅστις ἀπηγόρευσεν αὐτῷ τὴν ἐκτέλεσιν ἱερατικῶν καθηκόντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ. Καίτοι δὲ ἐγένοντο ἤδη ἀπόπειραι κατὰ διαφόρους καιροὺς πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ τοῦ κατ' ἐξοχὴν λειτουργικοῦ ἐνδύματος τοῦ Chasuble (Φαιλονίου), οἱ κυρίως νεωτερισμοὶ ἦσαν ὁ λευκοχίτων χορός, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ Σωλέα (Chancel) ὅλων τῶν μὴ φερόντων ἄμφια, τὸ φέρειν χιτῶνα κατὰ τὸ κήρυγμα, τὸ χωρίζον τὸν Σωλέαν ἀπὸ τοῦ κυρίως Ναοῦ κιγλίδωμα, ἡ συλλογὴ ἐν σακκιδίοις συνεισφορῶν καὶ ἡ προσφορὰ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἡ ψαλμῳδία τῶν ἀκολουθιῶν, ἡ πρὸς Ἀνατολὰς στροφή, τὰ κηρία καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Σκευοφυλακίου εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν ἐν τῷ Ναῷ ἐν λιτανείᾳ μετάβασις τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Χοροῦ καὶ ἡ ἀπαγγελία τῶν προσευχῶν ἐν στάσει πρὸς Ἀνατολάς. Ὁ τελευταῖος νεωτερισμὸς ἦτο κατὰ τοσοῦτο σπουδαῖος, καθόσον ἦτο καθεστώς, ὅπως ὁ ἱερεὺς εἴτε κηρύττων εἴτε ἀπαγγέλλων προσευχὰς στρέφηται πρὸς τὸν λαόν, ἐθεωρεῖτο δὲ μεγάλη προσβολὴ να στρέψῃ οὗτος τὰ νῶτα αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀκολουθίας.

Οἱ νεωτερισμοὶ οὗτοι, οἵτινες παρέρχονται σχεδὸν ἀπαρατήρητοι σήμερον, προὐκάλεσαν κατὰ τὸ 1851 τοιοῦτον ἐρεθισμὸν ὥστε οἱ δύο ἀρχιεπίσκοποι μετὰ 22 ἐπισκόπων ἀπηύθυναν ποιμαντικὴν Ἐγκύκλιον, ἐν ᾗ ἐξέφραζον τὴν θλῖψιν αὐτῶν διὰ τὰς δυσαρεσκείας, ὑποψίας καὶ ταραχὰς ἃς προὐκάλεσεν ἡ εἰσαγωγὴ εἴς τινας Ἐνορίας τελετουργικῶν τύπων, ὑπερβαλλόντων τοὺς ἐν κοινῇ χρήσει παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἀπέφευγον νὰ χαρακτηρίσωσι τοὺς νεωτερισμοὺς ὡς παρανόμους. Σχολιάζων τὴν Ἐγκύκλιον ταύ-

την ὁ Ἑταῖρος τοῦ Κολλεγίου Jesus τῆς Ὀξφόρδης Robert Owen ἐξέδωκε φυλλάδιον ἐν τῷ ὁποίῳ διεμαρτύρετο κατὰ τῆς χρήσεως τῆς λέξεως «Mummery=φενακισμὸς» προκειμένου περὶ ἐκκλησιαστικοῦ τελετουργικοῦ, ὑπεστήριζεν ὅτι χρῆσις Μανδύου (Cope) ἐγίνετο κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ἐν τοῖς Καθεδρικοῖς Ναοῖς τῆς Ἀγγλίας καὶ διεμαρτύρετο ἐναντίον τῆς αναστηλώσεως τῶν Πουριτανικῶν ἀρχῶν τῆς Γενεύης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας.

Ἀλλ' οἱ νεωτερισμοὶ οὗτοι ἦσαν ἆρά γε ἀντίθετοι πρὸς τοὺς Κανόνας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας καὶ ἐπομένως οἱ Τελετόφιλοι ἦσαν παραβάται αὐτῶν; Οἱ Τελετόφιλοι ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῆς ἐν τῷ Εὐχολογίῳ Διατάξεως (Ornaments Rubric), ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἡ ἑωθινὴ καὶ ἡ ἑσπερινὴ Προσευχὴ δέον νὰ γίνωνται ἐν τῷ εἰθισμένῳ τόπῳ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Παρεκκλησίου ἢ τοῦ Σωλέα (Chancel), ἐκτὸς ἂν ἄλλως διατάξῃ ὁ Ἐπίσκοπος τῆς περιφερείας ἢ ὁ ἀναπληρῶν αὐτόν. Καὶ ὁ Σωλέας δέον νὰ παραμείνῃ οἷος κατεσκευάσθη ἐν τῷ παρελθόντι. Καὶ ἐνταῦθα σημειωτέον ὅτι δέον νὰ διατηρῶνται καὶ χρησιμοποιῶνται τοιαῦται διακοσμήσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν αὐτῷ λειτουργῶν καθ' ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἱερουργίας αὐτῶν ὁποῖαι ὑπῆρχον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας ἐξ ἀποφάσεως τοῦ Κοινοβουλίου κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας Ἐδουάρδου τοῦ ΣΤ'». Πλεῖστοι τῶν Ἄγγλων Κανονολόγων ἡρμήνευον τὴν Διάταξιν κατὰ τὸ προφανὲς αὐτῆς νόημα. Ἐξ αὐτῶν ὁ διάσημος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Κανονολόγος Archibald Stephens (1808-80), καίπερ αὐτὸς ἀνήκων εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν μερίδα, ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ: «Τὸ βιβλίον τῶν κοινῶν Προσευχῶν μετὰ σημειώσεων» ἀποφαίνεται ὅτι «οὔτε οἱ κυβερνῆται τῆς Ἐκκλησίας (οἱ Ἐπίσκοποι) οὔτε τὸ ἔθιμον δύνανται νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν θετικὴν διάταξιν τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου», ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ ἔργῳ αὐτοῦ Ecclesiastical Statutes ἐπάγεται ὅτι «οὐδεμία ἄλλη διάταξις ἐν τῇ ὁριζομένῃ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐννοίᾳ ἐγένετο· ἐπομένως τὰ ἄμφια τῶν ἱερέων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν εἶναι ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως οἷα ἦσαν κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας Ἐδουάρδου τοῦ ΣΤ'». Ἐντεῦθεν καὶ ὅτε βραδύτερον ἐνεφανίσθη ὡς δικηγόρος τοῦ ἐνάγοντος ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Martin κατὰ τοῦ Mac Konochie συνεβούλευσε τὸν πελάτην αὐτοῦ ὅπως ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῆς κατηγορίας μὴ περιλάβῃ καὶ τὰ ἄμφια, καθόσον ὁ Νόμος εἶναι σαφὴς ὑπὲρ αὐτῶν. Συνῳδὰ τούτοις καὶ οἱ Ἐπίσκοποι, καίτοι ἤλεγχον τοὺς Τελετοφίλους διὰ τὴν ἀναβίωσιν ἀπηρχαιωμένων διατάξεων καὶ τὴν διὰ ταύτης ἀνατροπὴν τῆς εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας ἀνεγνώριζον ὅτι ἡ ἀναβίωσις τῆς Διατάξεως ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸν Νόμον. Παρὰ ταῦτα ἦτο προφανὲς ὅτι οἱ νεωτερισμοὶ δὲν περιωρίζοντο μόνον εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀμφίων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εἰσαγω-

γὴν ἀντικειμένων καὶ πράξεων ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ περὶ ὧν οὐδὲν προβλέπει ἡ σχετικὴ Διάταξις. Ἐντεῦθεν καὶ σοβαραὶ προέκυψαν δίκαι ἐναντίον τῶν Τελετοφίλων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

ΙΑ΄. Ἡ κατὰ τῶν Τελετοφίλων ἐξέγερσις καὶ αἱ κατ' αὐτῶν δίκαι.

Πρώτη δίκη ὑπῆρξεν ἐκείνη ἣν ἤγειραν οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Παύλου Knightsbriged, Mr Westerton καὶ τοῦ ἁγίου Βαρνάβα, Pimlico Mr Beal ἐναντίον τοῦ Προϊσταμένου τοῦ ἁγίου Παύλου Robert Liddel. Ἡ κατηγορία δὲν ἐστρέφετο ἐναντίον τῶν ἀμφίων καὶ τῶν κινήσεων τῶν ἱερέων, ἀλλ' ἐζήτει τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐπὶ τοῦ Κιγκλιδώματος τοῦ Ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου Σταυρῶν, τῆς Τραπέζης τῆς προθέσεως, τῶν ποικιλοχρώμων ἐμπροσθίων τῆς ἁγίας Τραπέζης καλυμμάτων, τῶν κεντητῶν λινῶν καὶ ἐκ τριχάπτου καλυμμάτων τῶν λαμπάδων τοῦ θυσιαστηρίου, τοῦ λιθίνου θυσιαστηρίου, τοῦ Κιγκλιδώματος τοῦ Σωλέα καὶ τῶν θυρίδων αὐτοῦ. Ἡ δίκη εἰσήχθη κατὰ πρῶτον τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1855 εἰς τὸ Πνευματικὸν Δικαστήριον (Consistory Court) τοῦ Ἐπισκόπου Λονδίνου, ἔνθα ὁ δικαστὴς Δρ. Lashington ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ Westerton ἐν πᾶσι, πλὴν τῶν λαμπάδων, ἃς ἔκρινε συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον, ἂν σκοπὸς αὐτῶν ἦτο ἡ παροχὴ φωτός. Τοῦ Liddel ἐφεσιβαλόντος τὴν ἀπόφασιν ἐνώπιον τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου (Provincial Court), ὁ Δεκᾶνος τῶν Arches, ὅστις προήδρευεν αὐτοῦ, ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 1856. Τότε ὁ Liddel ἐξεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν πρὸ τοῦ ἰδιαιτέρου Συμβουλίου (Privy Council), ὅπερ τῇ 21ῃ Μαρτίου 1857 ἐκήρυξεν ὡς σύμφωνα πρὸς τὸν Νόμον τὰ πρόσθια τοῦ θυσιαστηρίου καλύμματα, τὴν τράπεζαν τῆς Προθέσεως καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ Κιγκλιδώματος Σταυρόν, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἐπεκύρωσε τὰς ἀποφάσεις τῶν κατωτέρων δικαστηρίων μὴ θίξαν τὸ ζήτημα τῶν λαμπάδων, καθόσον τοῦτο δὲν περιελαμβάνετο ἐν τῇ γενομένῃ πρὸς αὐτὸ ἐκκλήσει. Τὸ σπουδαιότατον ὅμως μέρος τῆς ἀποφάσεως ἦτο ὅτι ἐπεκύρωσε τὴν διδομένην εἰς τὴν «περὶ Διακοσμήσεων Διάταξιν» τοῦ Εὐχολογίου ἑρμηνείαν ὑπὸ τῶν Τελετοφίλων καὶ συνετέλεσε λίαν εἰς τὴν περαιτέρω ἐξάπλωσιν τῆς Τελετοφίλου Κινήσεως. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τὸ τότε ὄργανον τῶν Ἀγγλοκαθολικῶν ἡ «Union» κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1857 προέτρεπε τοὺς τηροῦντας τὴν καθολικὴν πίστιν ὅπως ἀρχίσωσιν ἀμέσως τὴν ὡραίαν αὐτὴν καὶ συμβολικὴν συνήθειαν τοῦ φέρειν ἄμφια καὶ ἔκτοτε χρονολογεῖται ἡ εὐρεῖα διάδοσις αὐτῆς.

Καίτοι οἱ Ἐπίσκοποι ἐγίνωσκον ὅτι οἱ Τελετόφιλοι εἶχον ἐν πολλοῖς τὸν Νόμον ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἐν τούτοις ἡ ἐξάπλωσις τῆς Κινήσεως ἀνησύχει αὐτοὺς καὶ ἐφρόνουν ὅτι ἔδει νὰ ληφθῇ μέτρον τι πρὸς ἀναστολήν. Τὴν

πρώτην εὐκαιρίαν πρὸς ἐπέμβασιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἔδωκεν ἡ εἰσαγωγὴ ὑπὸ τοῦ Charles Lowder, Προϊσταμένου τῆς Ἱεραποστολῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Λονδίνῳ, τοῦ καθολικίζοντος τελετουργικοῦ, ἀφοῦ οὗτος ἔλαβε πρότερον τὴν γνωμοδότησιν δύο ἐξεχόντων τῆς ἐποχῆς νομομαθῶν, οἵτινες ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ ἄμφια καὶ αἱ λαμπάδες ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἦσαν νόμιμα. Πληροφορηθεὶς τὸν νεωτερισμὸν ὁ Ἐπίσκοπος Λονδίνου ἔγραψε πρὸς αὐτὸν κατὰ Μάϊον τοῦ 1857 ἐκφράζων τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως μηδὲν ἄλλο ἄμφιον κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θ. Εὐχαριστίας χρησιμοποιῆται πλὴν τοῦ λευκοῦ χιτῶνος (Surplice), μὴ ἀνάπτωνται λαμπάδες εἰμὴ ἐν καιρῷ σκότους, μὴ ἐπιτίθωνται καλύμματα ἄλλα ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης πλὴν τῶν ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων ἐγκεκριμένων, μὴ τίθηται σταυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἢ ἐξεικονίζηται τοιοῦτος ὄπισθεν αὐτοῦ καὶ τέλος μὴ γίνωνται λιτανεῖαι ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ ἢ τοῦ Παρεκκλησίου. Τὴν προτροπὴν ταύτην ἐγίνωσκε καλῶς ὁ Ἐπίσκοπος ὅτι ἐστήριζεν οὐχὶ ἐπὶ τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ὅπως μὴ προσπελάσῃ καὶ ἀπομιμηθῇ τὴν Ρώμην καὶ ἐξέφραζε τὴν γνώμην ὅτι αἱ ἀνόητοι αὗται τελετουργικαὶ συνήθειαι κατ' ἀνάγκην τείνουσι νὰ συγχύσωσι τὰς ἀγγλικανικὰς ἱεροτελεστίας πρὸς τὰς τῶν ἱερέων τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας. Ὅτε ὅμως ὁ Lowder ἐπεκαλέσθη ὑπερ τῆς πράξεως αὐτοῦ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ ἰδιαιτέρου Συμβουλίου, ἥτις εἶχεν ἐκδοθῇ ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Ἐπίσκοπος ἐδέησε νὰ μὴ προχωρήσῃ περαιτέρω.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΤΟ ΛΗ΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΟΥ ΙΩΒ

Εἰς τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν τοῦ δράματος παρεμβαίνει ὁ Ἰεχωβᾶ. Ὁ Ἰὼβ κινδυνεύει νὰ πάθῃ τελείαν διάσεισιν τοῦ νοῦ του. Κλυδωνίζεται εἰς τὸ πέλαγος τῆς ταραχῆς του. Ὑπὸ τὴν ζοφώδη νύκτα του ἀναμένει κάποιο φῶς. Ἡ ψυχή του διψᾷ γαλήνην. Τὸ ἔργον ἐκτυλίσσεται μὲ γοητείαν ἄρρητον, μὲ μεγαλεῖον ποιητικὸν ἀφάνταστον. Μετὰ τοὺς ὡραίους διαλόγους καὶ ἐξαισίους μονολόγους ἀκούεται μέσα ἀπὸ τὰ νέφη καὶ τὴν καταιγίδα ἡ φωνὴ τοῦ Ἰεχωβᾶ, ἡ ὁποία φέρει τὴν λύσιν εἰς τὸ δρᾶμα καὶ χύνει εἰς τὸν σκοτισμένον νοῦν τοῦ Ἰὼβ φῶς καὶ εἰς τὴν ταραγμένην ψυχήν του ἀνακούφισιν. Τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον θέλει νὰ λύσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις του. Τὸν περιβάλλει πανταχόθεν τὸ μυστήριον. Εἶναι ἀνίκανος νὰ ἐξηγήσῃ ὄχι μόνον τὰ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον συμβαίνοντα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ὁποῖα γίνονται εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον. Εἰς αὐτὸ τὸ τελευταῖον σημεῖον ἀναφέρεται τὸ παραφραζόμενον ἐνταῦθα κεφάλαιον. Τὰ φυσικὰ φαινόμενα καὶ ὄντα δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ ἐξηγήσωμεν κατὰ βάθος. Αὐτὰ ὑπάρχουν πολὺ πρὶν ἀπὸ ἡμᾶς καὶ θὰ ἐπιζήσουν ἐπὶ αἰῶνας. Αἱ διαταγαί μας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπεκταθοῦν εἰς αὐτά. Ἀλλ᾽ ὅλα διέπονται ἀπὸ βαθυτάτην ἁρμονίαν, ἀπὸ σκοπιμότητα ὑπέροχον, ἀπὸ ἕνα σχέδιον σοφόν. Τὸ ἴδιον θὰ συμβαίνῃ πάντως καὶ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον. Ἀδιάφορον, ἐὰν ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ διαλύσωμεν τὸ μυστήριόν του. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιβάλλεται εἶναι νὰ ἐπαναπαυώμεθα εἰς τὸν Δημιουργόν των. Ἐκεῖνος γνωρίζει καὶ κυβερνᾷ. Αὐτὸ ἀρκεῖ. Ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐγκαρτερῶμεν.

† ὁ Λ. Δ.

Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ὁποῖος ζητεῖ νὰ σκοτίσῃ τὴν κρίσιν μου καὶ τὸ θέλημά μου μὲ λόγια στενόκαρδα; Ζῶσε ἀνδρικὰ τὴν μέσην σου. Καὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου περιμένω ἀπάντησιν. Ὅταν ἐθεμελίωνα τὴν γῆν, ποῦ ἦσο; Πές μου ποῖος τὴν ἐμέτρησεν, ἂν γνωρίζῃς, καὶ ποῖος ἔσυρεν ἐπάνω της νῆμα; Ποῦ ἆρά γε νὰ εἶναι στερεωμένοι οἱ κρίκοί της καὶ ποῖος τὴν ἐθεμελίωσε μὲ λίθους ἀκρογωνιαίους; Ὢ! ὅταν πρωτοέλαμψαν τὰ ἄστρα, οἱ ἄγγελοί μου ὅλοι μὲ ὕμνησαν μὲ μεγάλην φωνήν.

Περιέκλεισα δὲ τὴν θάλασσαν μὲ πύλας, διότι ἤθελε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της μέσα, νὰ ὁρμήσῃ πρὸς τὰ ἔξω· τὴν ἐτύλιξα μὲ νέφη καὶ τὴν ἐσπαργάνωσα μὲ ὁμίχλην. Καὶ ἔβαλα εἰς αὐτὴν σύνορα πύλας καὶ κλεῖθρα, καὶ εἶπα εἰς αὐτήν: «Ἕως ἐδῶ θὰ ἔλθῃς καὶ πέραν τούτου οὐχί, καὶ ἡ ὀργὴ τῶν κυμάτων σου θὰ συντρίβεται μέσα σου».

Ὅλα εἶναι ἀνεξάρτητα ἀπὸ σένα. Καὶ ἔγιναν πρὶν σὺ νὰ γεννηθῇς. Μήπως εἰς τὰς ἡμέρας σου ἔδωκα διαταγὰς εἰς τὸ πρωϊνὸν φῶς νὰ χύνεται γόνιμον ἐπάνω εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ ἥλιος νὰ γνωρίζῃ τὸν τακτικόν του δρόμον; Ὅταν αὐτὸς γεμίσῃ μὲ τὸ φέγγος του τὴν κτίσιν καὶ ἁπλώσῃ τὸν χρυσοπόρφυρον πέπλον του ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, τότε ὅλοι οἱ κακοποιοὶ ποὺ εἶχαν τὸ σκοτάδι φῶς σκορπίζονται, καὶ τὰ χέρια τῶν ἀνόμων παραλύουν.

Ἐπεσκέφθης τάχα ποτὲ τὰς πηγὰς τῆς θαλάσσης καὶ περιεπάτησες εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ἀβύσσου; Ἠνοίχθησάν ποτε ἐμπρός σου αἱ πύλαι τοῦ θανάτου ἀπὸ τρόμον, καὶ ἐτρόμαξαν οἱ φύλακες τοῦ Ἅδου κάτω, καθὼς σὲ εἶδαν; Ἐσκέφθης ποτέ σου πόση εἶναι ἡ γῆ; Ποῦ εἶναι τὰ λημέρια τοῦ φωτός; Καὶ ποῦ νὰ μαζεύεται τὸ σκοτάδι; Εἶσαι ἱκανὸς νὰ μὲ ὁδηγήσῃς εἰς τὰ σύνορά των, καὶ γνωρίζεις τὸν δρόμον ὁ ὁποῖος φέρει ἐκεῖ; Δὲν ἐγεννήθηκες βέβαια τὴν ἰδίαν ἐποχὴν μὲ αὐτά, οὔτε τὰ χρόνια σου εἶναι τόσον πολλά.

Ποῖος εἰξεύρει τὰ μέρη ὅπου τὸ χιόνι φυλάσσει τοὺς λαμπροὺς θησαυρούς του, καὶ ἐκεῖ ὅπου εἶναι ἡ χάλαζα; Μήπως εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σου, ὅταν τὰ θελήσῃς, καὶ ἔχει σημασίαν εἰς αὐτὰ ἡ διαταγή σου; Εἰπέ μοι ἀπὸ ποῦ ἔρχεται ἡ νοτιὰ καὶ ἡ πάχνη ἀπὸ ποῦ καταβαίνει; Εἰς τὴν θυελλώδη βροχὴν ποῖος ἀνοίγει αὐλάκια, καὶ ποῖος ἔδωκε τὴν τόσην ταχύτητα εἰς τὴν ἀστραπήν; Καὶ ἡ βροχὴ πίπτει καὶ εἰς ἐρημίας ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι. Τὰ παρθένα καὶ ἀπάτητα χώματα πίνουν, καὶ πρασινίζουν ὅλοι οἱ τόποι. Γνωρίζεις τὸν πατέρα τῆς βροχῆς; Ποῖος στέλλει τὴν ἑωθινὴν δρόσον εἰς τὰ ἄνθη; Ποία κοιλία γεννᾷ τὸν κρύσταλλον; Ποῖος γεννᾷ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν πάχνην;

Εἰς αὐτὰ τὰ ὡραῖα ἄστρα ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τοὺς θαυμασίους ἀστερισμούς, τὴν Πλειάδα, τὸν Ὠρίωνα, ποῖος ἔδωκε τὴν μαγεμένην ἀκτινοβολίαν καὶ σύρει ἀπὸ τὴν ξανθὴν κόμην τὸν Ἕσπερον; Τὴν Ἄρκτον μὲ τὰ μικρά της ποῖος τὴν ὁδηγεῖ; Γνωρίζεις τοὺς νόμους τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὰ θαυμάσιά του; Γνωρίζεις τοὺς νόμους καὶ τὰς τροπὰς τῆς γῆς; Δὲν σὲ περικυκλώνει πανταχόθεν τὸ μυστήριον; Θὰ διατάξῃς ποτέ, καὶ θὰ βρέξῃ; Θὰ στείλῃς πουθενὰ τὸν κεραυνόν, καὶ θά σοι ὑπακούσῃ; Θὰ στείλῃς τὴν κραυγήν σου εἰς τὰ νέφη, καὶ αὐτὰ θά σοι ἀπαντήσουν μὲ νεροποντήν;

Ἡ σοφία σου φθάνει διὰ νὰ μετρήσῃς τὰ νέφη, καὶ νὰ ἐξηγήσῃς πῶς ὁ οὐρανὸς κλίνει καὶ φιλεῖ τὴν γῆν;

Εἰς τοὺς λέοντας ποῖος δίδει τροφήν, τὰ μικρά των ἀπὸ σὲ περιμένουν νὰ χορτάσουν; Εἶναι φοβισμένα εἰς τὴν φωλεάν των, καὶ ἐκεῖνοι ἐνεδρεύουν σιωπηλοὶ εἰς τὴν λόχμην. Ποῖος ἑτοιμάζει τροφὴν εἰς τοὺς κόρακας; Ὡς καὶ αὐτὰ τὰ μικρά των, ὅταν φυτρώσῃ τὸ πτέρωμά των, πρὸς τὸν Θεὸν μὲ κραυγὴν πετοῦν ἐπάνω.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ BOSSUET

Ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει δύο θέσεις ὑπερόχους καὶ σεβασμίας: τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ τὸν Ἄμβωνα. Ἐκεῖ παρουσιάζονται αἱ αἰτήσεις, ἐδῶ δημοσιεύονται αἱ διαταγαί· ἐκεῖ οἱ λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου ὁμιλοῦν πρὸς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ· ἐδῶ ὁμιλοῦν πρὸς τὸν λαὸν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ· ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς λατρεύεται ἐν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ σώματός του· γνωρίζεται ἐνταῦθα ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῆς διδασκαλίας του.

Ὑπάρχει στενὸς σύνδεσμος μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἱερῶν θέσεων, καὶ τὰ τελεσιουργούμενα ἐν αὐταῖς ἔχουσι θαυμασίαν πρὸς ἄλληλα σχέσιν. Τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τραπέζης ἀνοίγει τὴν καρδίαν διὰ τὸν Ἄμβωνα, τὸ μυστήριον τοῦ Ἄμβωνος διδάσκει νὰ προσερχώμεθα εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν. Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τούτων διανέμεται εἰς τοὺς πιστοὺς οὐρανία τροφή· ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κηρύττει καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην· ἐκεῖ διδάσκων εἰς ἡμᾶς νὰ θυσιαζώμεθα μετ' αὐτοῦ κηρύττει εἰς ἡμᾶς κατὰ τρόπον ἄφωνον· ἐδῶ μᾶς δίδει ἐμψύχους διδασκαλίας διὰ τῆς ζώσης φωνῆς· καὶ ἐὰν θέλητε ἀκόμη μεγαλυτέραν σχέσιν: ἐκεῖ τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ διὰ λόγων μυστικῶν, τοὺς ὁποίους δὲν δύναταί τις νὰ σκέπτηται χωρὶς νὰ τρέμῃ, μετουσιοῦνται τὰ προτιθέμενα δῶρα εἰς σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐδῶ διὰ τοῦ ἰδίου Ἁγίου Πνεύματος καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ θείου λόγου μυστικῶς μεταβάλλονται οἱ πιστοὶ εἰς σῶμα καὶ μέλη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀκριβῶς διὰ τὴν θαυμασίαν αὐτὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς Ἁγίας Τραπέζης καὶ τοῦ ἱεροῦ Ἄμβωνος τινὲς τῶν ἀρχαίων διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐδίστασαν νὰ κηρύξουν εἰς τοὺς πιστοὺς ὅτι ὀφείλουν νὰ προσέρχωνται εἰς ἀμφότερα μὲ τὴν αὐτὴν εὐλάβειαν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ χαρῆτε, χριστιανοί μου, ἂν ἀκούσητε σχετικοὺς πολυτίμους λόγους τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, περιπύστους, τοὺς ἑξῆς: «Σᾶς ἐρωτῶ, ἀδελφοί μου, ποῖον ἐκ τῶν δύο τούτων πραγμάτων σᾶς φαίνεται μεγαλύτερον, ὁ λόγος

τοῦ Θεοῦ ἢ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; Ἐὰν θέλητε νὰ εἴπητε τὴν ἀλήθειαν, θὰ ἀπαντήσητε ἀναμφιβόλως ὅτι ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν σᾶς φαίνεται ὀλιγώτερον ἄξιος τιμῆς ἢ τὸ σῶμα αὐτοῦ. Οὕτω λοιπόν, ἐφόσον λαμβάνομεν προφυλάξεις διὰ νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ ὁποῖον μεταλαμβάνομεν, ὀφείλομεν ὡσαύτως νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ ἐκπίπτῃ ἐκ τῶν καρδιῶν μας ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ τὸν ὁποῖον ἀκούομεν· διότι ὁ ἀκούων ἀμελῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἔνοχος ἐκείνου ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἀπροσεξίαν του ἀφήνει νὰ ριφθῇ εἰς τὴν γῆν αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ».

BOSSUET

(Ἐκ τοῦ λόγου περὶ κηρύγματος)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐχοροστάτησεν εἰς τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Ἀντιφωνήτου, Ποτηρᾶ, τῇ 6ῃ τοῦ μηνός, Παναγίας τῆς Μουχλιωτίσσης, τῇ 15ῃ τοῦ μηνός, καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Διπλοκιονίου τῇ 20ῇ τοῦ μηνός. Ἡ κατὰ καιροὺς ἐπίσκεψις τῶν ἐνοριῶν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀναρριπίζει τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ λαοῦ καὶ κρατύνει τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὰς ἱερὰς παραδόσεις. Καὶ εἶναι ἰδιαιτέρως ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι οἱ Χριστιανοὶ μὲ αὐθόρμητον ἐκδήλωσιν αἰσθημάτων εὐλαβείας, ἐκ διαφόρων σημείων τῆς πόλεως συρρέουσιν εἰς τοὺς Ναοὺς ὅπου χοροστατεῖ ἡ Α.Θ. Παναγιότης καὶ ἐνισχύουσιν οὕτω καὶ οἰκονομικῶς τὰς Ἐνορίας, αἵτινες ὑπὸ τὰς δυσχερεῖς τῆς σήμερον οἰκονομικὰς συνθήκας ἀντιμετωπίζουσι σοβαρὰς δυσκολίας. Αἱ Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι καὶ διὰ τοῦ ἰδιαιτέρου κηρύγματος μὲ τὸ ὁποῖον συνοδεύονται πάντοτε προσθέτουσιν εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους πιστοὺς ἀνακούφισιν καὶ οἰκοδομήν. Εἰς τὰς ὡς ἄνω Πατριαρχικὰς χοροστασίας ἐν μὲν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Ἀντιφωνήτου ἐκήρυξεν ὁ Δευτερεύων Μάξιμος, εἰς δὲ τοὺς Ναοὺς Μουχλίου καὶ Διπλοκιονίου ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγ. καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Κύριλλος Ἀξιώτης.

Η Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΣ ΕΝ ΧΑΛΚΗι

Ἐπὶ δεκαήμερον (20-28 λήξαντος μηνὸς) ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβᾶσα παρέμεινεν ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος πρὸς ἀναψυχήν.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Μελέτιος ταξειδεύων ἐπεσκέφθη τὴν Μιτυλήνην φιλοξενούμενος παρὰ τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Μιτυλήνης Ἰακώβῳ, μεθ᾽ οὗ συνδέεται δι᾽ ἰδιαιτέρας φιλίας. Ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτοῦ ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα :

Παναγιώτατον Πατριάρχην Φώτιον

Φανάριον.

Αἰχμάλωτος ἀγάπης ἁγίου Μιτυλήνης ἐδεήθην ἐν Ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ὑπὲρ ὑγείας, εὐτυχίας Ὑμετέρας φίλης Παναγιότητος. Ἀπευθύνω ἐγκάρδιον πρόσρησιν.

Εἰς ταῦτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπήντησε τηλεγραφικῶς ὡς ἑξῆς :

Παναγιώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Μελέτιον.

Εἰς Μιτυλήνην.

Ἀγάπη, χαρᾷ χαιρετίζομεν αἰσίαν ἄφιξιν φίλης Παναγιότητος. Εὐχαριστοῦμεν ἀδελφικὴν δέησιν, πρόσρησιν. Διαμονὴ παρὰ φιλτάτῳ ἀδελφῷ εἴη κόπων ἀναπαυτική, νέων δυνάμεων παρεκτική.

Πατριάρχης ΦΩΤΙΟΣ.

ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἀνασυγκροτουμένου, συνῳδὰ ταῖς κειμέναις διατάξεσι, τοῦ σώματος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀπὸ 1ης ἀρχομένου μηνὸς Σεπτεμβρίου ἀποχωροῦσιν αὐτοῦ, συμπληρώσαντες τὴν ἐτησίαν συνοδικὴν αὐτῶν θητείαν, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Καισαρείας Καλλίνικος, Ἐφέσου Ἀγαθάγγελος, Δέρκων Ἰωακείμ, Προύσης Νικόδημος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος καὶ Λαοδικείας Δωρόθεος. Ἀναλαμβάνουσι τὰ συνοδικὰ αὐτῶν καθήκοντα οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Νικαίας Βενιαμίν, Σηλυβρίας Εὐγένιος, Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος καὶ Μύρων Πολύκαρπος. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ῥοδοπόλεως, εὑρισκόμενος ἐν Ἑλλάδι, ἐζήτησε διὰ γράμματος ἵνα ἀπαλλαγῇ κατὰ τὴν ἀρχομένην νέαν περίοδον τῶν συνοδικῶν καθηκόντων αὐτοῦ διὰ λόγους ὑγείας. Ἡ αἴτησις τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐγένετο δεκτή. Εἰς πλήρωσιν δὲ τῶν οὕτω παραμεινασῶν δύο κενῶν συνοδικῶν ἑδρῶν, ἐπανεξελέγησαν ὡς μέλη τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου οἱ ἐκ τῶν ἀποχωρούντων Σεβ. Μητροπολῖται Δέρκων Ἰωακεὶμ καὶ Προύσης Νικόδημος.

ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα (10) ἐγένοντο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις αἱ ἀκόλουθοι προαγωγαὶ καὶ διορισμοί :

— Εἰς τὴν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου Τραχείας Ἀλεξάνδρου χηρεύσασαν θέσιν τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου προήχθη ὁ Ὑπογραμματεὺς αὐτῆς Διάκονος Ἀδαμάντιος Κασαπίδης.

— Ὁ Δευτερεύων Γρηγόριος προήχθη εἰς Μ. Ἀρχιδιάκονον. Ἡ χειροθεσία αὐτοῦ ἐγένετο ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν χοροστασίαν τῆς 13ης Αὐγούστου.

— Εἰς Δευτερεύοντα προήχθη ὁ Τριτεύων Μάξιμος, εἰς ὃν ἀνετέθησαν καὶ τὰ καθήκοντα Εἰσηγητοῦ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

— Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διωρίσθη ὁ Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκηδόνος Κύριλλος Ἀξιώτης.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΚΙΟΝ

Ὁ κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα Διευθυντὴς τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, Καθηγητὴς τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας ἐν

τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ 'Ακαδημαϊκὸς κ. Γ. Σωτηρίου μετὰ τῆς ἐπίσης ἀρχαιολόγου συζύγου αὐτοῦ Κυρίας Μαρίας Γ. Σωτηρίου, ἰδιαιτέρως ἠσχολήθη μὲ τὴν μελέτην τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακίου.

Ἡ γενομένη ἐργασία τοῦ κ. Καθηγητοῦ συνίσταται εἰς τὴν ἀπὸ ἀπόψεως τέχνης καὶ ἱστορίας ἐκτίμησιν, ταξινόμησιν καὶ περιγραφὴν τῶν ἐν τῷ Σκευοφυλακίῳ σωζομένων ἱερῶν κειμηλίων. 'Εν αὐτῷ ὑπάρχουσι ἱερὰ ἄμφια, ἱερὰ σκεύη, ἱεραὶ εἰκόνες καὶ ἱστορημένα χειρόγραφα εὐαγγέλια, μετ' ἐξαιρέτου τέχνης μικρογραφιῶν, πολλοῦ λόγου ἄξια. Τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τοῦ Καθηγητοῦ, κατόπιν τῆς προσηκούσης ἐπεξεργασίας, θὰ ἀποτελέσωσιν ἰδιαίτερον ἐκδοθησόμενον βιβλίον.

Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Σωτηρίου, πρόσωπα ὑπερόχου μορφώσεως καὶ καλωσύνης, ἀφῆκαν παρὰ πᾶσιν ἐνταῦθα τὰς ἀγαθωτέρας τῶν ἐντυπώσεων. Ἡ προφρόνως παρασχεθεῖσα ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἐπιστημονικὴ συμβολὴ εἶναι πολύτιμος. Ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς 'Εκκλησίας ἐξεφράσθησαν καὶ δι' ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχικοῦ Πιττακίου.

— Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου 'Ιάκωβος ἐδωρήσατο προφρόνως εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Σκευοφυλάκιον ἀντιμήνσιον τοῦ ις' αἰῶνος προερχόμενον ἐκ τῆς 'Επαρχίας αὐτοῦ.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα, πλὴν τῶν Γκάπανς, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν προηγουμένῃ σελίδι, ἐπεσκέφθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα:

— Οἱ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφιχθέντες Ἕλληνες ἐκδρομεῖς ἐκ τῆς Δυτικῆς Θράκης, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν Δήμαρχον Κομοτηναίων κ. Κωνσταντῖνον Κομνηνὸν καὶ τὸν κ. Γεώργιον Σεϊτανίδην, Πρόεδρον τῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Θράκῃ Κωνσταντινουπολιτῶν. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐκκλησιάσθησαν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν χοροστασίαν τῆς Κυριακῆς 13 Αὐγούστου, ἀκολούθως δὲ ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

— Ὁ κ. Στέφανος Εὐγενίδης μετὰ τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ γαμβροῦ αὐτοῦ κ. Γεωργίου Ζαρίφη καὶ τοῦ κ. Καλβοκορέση, Προέδρου τῆς Κοινότητος Λονδίνου.

— Ὁ καθηγητὴς τῆς Γεωλογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Τουλούζης κ. **Frédéric-Marie Bergounioux.**

— Ὁ κ. **Ernst Benz**, ὑφηγητὴς τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Βυττεμβέργης.

— Ὁ ἐκ τῶν συντακτῶν τοῦ Μεσαιωνικοῦ 'Αρχείου ἐν τῇ 'Ακαδημίᾳ 'Αθηνῶν Καθηγητὴς κ. Π. Πατριαρχέας.

ΕΟΡΤΑΙ

— Τοῖς κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα ἑορτάσασι τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτὴν Σεβασμιωτάτοις Μητροπολίταις Σάμου Εἰρηναίῳ, Κασσανδρείας Εἰρηναίῳ καὶ Ζιχνῶν

Ἀλεξάνδρῳ διεβιβάσθησαν καταλλήλως τὰ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαί.

— Ὁμοίως διεβιβάσθησαν τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτοῦ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Μιλήτου Αἰμιλιανῷ, Σχολάρχῃ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

ΑΔΕΙΑΙ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

— Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Χρύσανθος, Ἀποκρισιάριος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐν Ἀθήναις, αἰτησάμενος ἔλαβεν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς μετάβασιν εἴς τινα τῶν ἐν Ἑλλάδι θερμῶν.

— Τυχὼν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας ἀνεχώρησε τῇ 8ῃ τοῦ λήξαντος μηνὸς εἰς Θεσσαλονίκην ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου Αἰμιλιανός. Τὰς εὐθύνας τῆς Διευθύνσεως τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ διάστημα τῆς Α. Θεοφιλίας ἔχει ὁ Σεβ. Μ/της Μύρων Πολύκαρπος.

— Εἰς Ἀθήνας μετέβη ἐφωδιασμένος δι' ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας ὁ Μ. Ἐκκλησιάρχης Ἄνθιμος.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

—Ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Ὀξφόρδην ὁ ὁρισθεὶς ὑπότροφος αὐτόθι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τέως Κωδικογράφος τῆς Ἁγ. καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διάκονος Θεοφάνης Κιακίδης.

—Ἐπέστρεψαν ἐνταῦθα ὁ ἐν Βελιγραδίῳ ὑπότροφος τῆς Ἐκκλησίας Γ. Ἀναστασιάδης καὶ ὁ ἐν Βαρσοβίᾳ Ἐμμ. Φωτιάδης.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ

Αἰτήσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μαξίμου ἐνεκρίθη ἡ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία, διὰ τὴν ἱερατικὴν θέσιν τῆς Κοινότητος Τσεγκέλκιοϊ, τοῦ Ἀθανασίου Καραγιαννίδου. Ὁ εἰρημένος ἐχρημάτισε διδάσκαλος ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐν διαφόροις Κοινότησι τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Ἐν τῷ Κοινοτικῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς νήσου Χάλκης, ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τῆς ὁποίας ἀναπαύεται ὁ νεκρὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγ. καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἐπισκόπου Τραχείας Ἀλεξάνδρου, ἐτελέσθη τῇ 18ῃ λήξαντος μηνός, τὸ τεσσαρακονθήμερον αὐτοῦ μνημόσυνον. Ἐλειτούργησεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πριγκηπονήσων Θωμᾶς. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου παρέστη ὁ Ὑπογραμματεὺς αὐτῆς Διάκονος Κύριλλος Ἀξιώτης.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν διὰ τηλεγραφήματος αὐτοῦ ἀπὸ 12 Αὐγούστου ἐγνώρισε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν θάνατον τοῦ Μητροπολίτου πρώην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἰωακεὶμ Βαλασιάδου.

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Ἰωακεὶμ κατήγετο ἐκ τῆς νήσου Ἀντιγόνης τῶν Πριγκηπονήσων. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς πρώτης αὐτοῦ παιδεύσεως ἐν τῇ ἀστικῇ σχολῇ τῆς γενετείρας αὐτοῦ εἰσῆλθε δεκαοκταετὴς ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ κατὰ τὸ ἔτος 1877-78 κατὰ κόσμον ὀνομαζόμενος Ἰωάννης. Κατόπιν εὐδοκίμων σπουδῶν ἀπεφοίτησεν ἐκ τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ 1886, χειροτονηθεὶς πρότερον διάκονος κατὰ τὸ 1885 ὁπότε καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἰωακείμ. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτοῦ μετὰ ζήλου καὶ εὐδοκίμως εἰργάσθη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Χαλκηδόνος καὶ Δέρκων ὡς ἀρχιδιάκονος, ἱεροκήρυξ καὶ διδάσκαλος. Ἐπὶ Διονυσίου τοῦ Ε΄ προσελήφθη ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγ. καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἀργότερον δὲ προήχθη εἰς Δευτερεύοντα καὶ Μ. Ἀρχιδιάκονον. Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης προήχθη κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1894 εἰς Μητροπολίτην Μαρωνείας· κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1900 ἀπὸ Μαρωνείας ἐγένετο Ρόδου καὶ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1910 ἀπὸ Ρόδου ἐξελέγη Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης. Πρὸ διετίας, κλονισθείσης σοβαρῶς τῆς ὑγείας αὐτοῦ, ὑπέβαλε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία λυπεῖται σήμερον διὰ τὴν στέρησιν τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου Ἱεράρχου ὅστις ὑπηρέτησε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ ὅλον τὸν ἀκραιφνῆ του ζῆλον εἰς τὰς τιμίας παραδόσεις της, μὲ τὴν ἁγνότητα τῶν αἰσθημάτων του, μὲ τὴν σεμνοπρέπειάν του, μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ χαρακτῆρός του, μὲ ὅ,τι συνήθως σπανίζει καὶ ἔχει τόσην δύναμιν. Ὑπῆρξεν ὁ πιστὸς θεράπων τῆς Ἐκκλησίας, ὁ φρουρὸς τῶν τιμαλφῶν της. Ὑπῆρξε στοργικὸς ποιμήν, ἀγαθὸς ἄγγελος τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο ἀπερχόμενος ἀφήνει μνήμην ἀγαθοῦ Ἱεράρχου.

Τοῦ Μητροπολίτου πρώην Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἰωακεὶμ εἴη αἰωνία ἡ μνήμη.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ ἐν Χάλκῃ Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ ἔχουσα ὑπ᾽ ὄψει ὅτι οἱ ἐκ διαφόρων Γυμνασίων τοῦ ἐξωτερικοῦ προερχόμενοι μαθηταὶ κατατασσόμενοι εἰς ἀνάλογον πρὸς τὰ μορφωτικὰ αὐτῶν προσόντα τάξιν αὐτῆς χωλαίνουσιν ἐν τῇ παρακολουθήσει ὡρισμένων μαθημάτων, λόγῳ διαφορᾶς τοῦ Προγράμματος, ὥρισε πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ἀλλοδαπῶν μαθητῶν, ὅπως τοὐντεῦθεν γίνωνται δεκτοὶ μόνον εἰς τὴν πρώτην τῆς Σχολῆς τάξιν. Διὰ τοὺς τοιούτους μαθητὰς ἀπαιτεῖται ἐνδεικτικὸν Β΄ τάξεως ἑξαταξίου Γυμνασίου.